

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2014. gada 8. februāris – 14. februāris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 6 (1328)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA ATCERES DIENA LONDONĀ

ZIGRĪDA DAŠKEVICA

Pirms 79 gadiem, 1935. gadā, sekojot toreizējā Latvijas Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa aicinājumam viņa vārda dienā, 28. janvārī, ziedot grāmatas skolu bibliotēkām, Kārļa diena kļuva par Draudzīgā aicinājuma dienu.

Prezidenta ieskatā grāmata ir gaismas avots, kas veicina dziņu pēc gara vērtību izkopšanas. Gadu gaitā aicinājums ir gājis plašumā, attiecoties uz daudzām kultūras vērtībām, - pēc Kārļa Ulmaņa teiktā - „prāta izkopšanai”.

Londonā par Draudzīgā aicinājuma dienas atceri gādā Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā (LNPL). Šoreiz sarīkojums 25. janvāra vēla pēcpusdienā notika Zviedru baznīcas zālē, kas spēja uzņemt plašās programmas lielo dalībnieku skaitu.

Sarīkojumu atklāja un programmas norisi pieteica LNPL priekšsēde Lilija Zobena. Pirmie skatītāju priekšā stājās Londonas latviešu skolas skolēni. Gan mazi, gan pavisam mazi dziedāja un dejoja droši un pašpārliecināti. Skaisti izskatījās meitenes tautiskos brunciņos, ”baltās diega zeķītēs”.

Turpinājumā ar vairākām dziesmām uzstājās Londonas latviešu koris. Par godu Jāņa Cimzes divsimtgadei un *Rīga 2014* atklāšanai koris vareni nodziedāja *Rīga dimd*.

Runu teica uzaicinātais viesis - Latvijas vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Andris Teikmanis.

Vēstnieks sniedza plašu ieskatu vēstniecības paveiktajos darbos un stāstīja par pienākumiem priekšdienās. Latvijai ir labas attiecības ar Lielbritāniju, arī Latvijas tēls aizvadītajā gadā bijis pozitīvs. Tomēr nevar aizmirst Zolitūdes traģēdiju.

Diplomātu pienākums ir izsekot ekonomiskiem un politiskiem procesiem Lielbritānijā, tostarp - kāda ir aizsardzības politika, industriālā izaugsme un attiecības ar Eiropas Savienību, - sfāirs, kas var skart Latvijas intereses.

Bija dzirdami atzinīgi vārdi par latviešu sabiedriskajām aktivitātēm. Latviešu biedrību un nedēļas skolu izveidošana liecina, ka

Latvijas vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Andris Teikmanis savā uzrunā klātesošos iepazīstināja ar vēstniecības paveikto un gaidāmajiem aktuālajiem darbiem. **Attēlā.** vēstnieks pasniedz Londonas Latviešu skolas bērniem grāmatas, ko sagādājusi Latviešu valodas aģentūra un saņem skolas vadītāja Avita O'Donell

tautiešiem ir vēlme uzturēt latvisko identitāti. Ir notikuši vairāki kultūras sarīkojumi un savu pienesumu devuši arī vairāki viesi no Latvijas. Raugoties nākotnē, vēstnieks vērsa uzmanību uz gaidāmām Eiropas Savienības Parlamenta vēlēšanām maijā un Latvijas Saeimas vēlēšanām

oktobrī, kuŗām paredzēts izveidot 18 iecirkņus. Eiropas Savienības vēlēšanas būs jākarto pa pastu. Ļoti pārslogots ir konsulārais darbs, par ko liecina skaitļi: uz 26 000 e-pasta vēstulēm sniegtas atbildes, reģistrēts 2281 jaundzimušais, nokārtoti 19 000 personu apliecinoši dokumenti. Tā

ir tikai daļa no administratīviem pienākumiem. Drīzumā konsulatam būs jaunas telpas netālu no vēstniecības.

A. Teikmanis atgādināja, ka 26. janvārī paiet 93 gadi, kopš atzīta Latvijas valsts neatkarība *de iure*. Šī gadskārta tagad tiek dēvēta par Diplomātu dienu.

Draudzīgā aicinājuma zīmē vēstnieks Andris Teikmanis Londonas skolas vadītājai pasniedza skolas bērniem domātas grāmatas, ko sagādājusi Latviešu valodas aģentūra.

Savukārt Latviešu bibliotēkas vadītāja Marita Grunts no skolo-tājām saņēma grāmatu velti skolas bibliotēkai.

Bija pienākusi kārta Londonas latviešu tautasdeju kopai „Londona dejo”. Daudziem negaidītu pārsteigumu sagādāja atvadišanās no ilggadējā kopas vadītāja un dvēseles Viktora Griguļa. Kopas vadību tagad uzņēmusies Andra Īsta (*East*).

Dejotāji savu deju virkni iesāka ar deju „Rūnu raksti” un pabeidza ar visiem tik labi pazīstamo „Saule joza zelta jostu”.

Šķiet, dejotāju skaits ar katru uzstāšanos pieaug un deju solis kļūst aizvien raitāks un vieglāks - īpaši puišiem.

Pēc priekšnesumiem visi vēl pakavējās pie grāmatu galda, atspirdzinājumiem un laimestiem loterijā.

Andra Nelsona
pielūdzējiem
pacietīgi jāgaida

(2. lpp.)

Latvija gatava
uzņemt Ukrainā
cietušos

(3. lpp.)

Margaritai Stārastei -
100

(4. lpp.)

Par latviskumu
bez patosa

(7. lpp.)

Agrāk putra,
tagad sviests

(8. lpp.)

Perifērijā -
pie Īrijas
jaunlatviešiem

(9. lpp.)

Vēstule no cietuma

(11. lpp.)

Sandis Ozoliņš -
karognesējs Soču
Olimpiādā

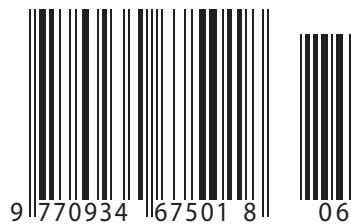
(12. lpp.)

Krāsainu *Brīvo Latviju* varat lasīt digitālā versijā, pasūtinot

www.brivalatvija.lv, cena 1 gadam - 49 eiro.

Sekoiet mums www.facebook.com/brivalatvija

un piesakieties jaunumiem, rakstot uz e-pastu info@brivalatvija.lv

MARITA V. GRUNTS

Andra Nelsona pielūdzējiem pacietīgi jāgaida

Sallija Benfelde savā *Brīvā Latvijā* publicētajā rakstā *Pārbaudījumu gads* atgādina, ka mēs, latvieši, vienmēr lepojamies ar mūsu mūziķu, mākslinieku, sportistu sasniegumiem. Laikam jau taisnība, tādus rakstus lasām diezgan bieži. Piemēram, *Mūsējie pasaulē (Brīvā Latvija, 2013. g., Nr.48)* parādīta Latvijas izcilo mūziķu koncertu ģeografija 2013. gada nogalē. Tur lasām arī par Andri Nelsonu, kas uzstāsies Austrijā, Apvienotajā Karalistē (Koventrijā, Lesterā, Beisingstokā) un Vācijā.

Turpretī angļu laikrakstos reti lasām publikācijas, kur žurnālists atzīst mūsu mūziķus un par tiem raksta. Andris Nelsons var-

Andris Nelsons

būt ir izņēmums. Neils Fišers (*Fisher*) ir uzdrošinājies par viņu rakstīt laikrakstā *Times*. Pēc Fišera domām, Nelsons ir istais Saimona Retla (*Rattle*) pēctecis. Divas lappuses garā interviu ar A. Nelsonu papildināta ar foto uzņēmumiem. Vienā A. Nelsons sēž uz skatuves kāpnēm, otrā stāv pulsts priekšā, ar zizli rokā ieņēmis diriģenta pozu.

Vēsts, ka S. Retls paziņojis par sava līguma turpmāku nepagarināšanu, norādot, ka tas beidzas ar 2018. gadu, - izraisījusi karstas diskusijas par Berlīnes filharmoniku nākamo vadītāju. Bieži minēts kandidāta vārds - A. Nelsons. Lielākā Berlīnes dienas avīze *Der Tagesspiegel* un

ietekmīgākais Vācijas laikraksts *Frankfurter Allgemeine Zeitung* abi min A. Nelsonu par S. Retla pēcteci. Arī N. Fišeram nav šaubu, ka A. Nelsons varētu ar laiku kļūt par Berlīnes „karali”. Intervijā Fišers salīdzina S. Retlu un A. Nelsonu. Abi ar mūziku saistītās aprindās bijuši tikpat kā nezināmi, kad pieņemti Birminghamas pilsētas simfoniskajā orķestrī par diriģentiem un šo posteni izmantojuši, lai pavērtu ceļu savai karjērai.

A. Nelsons bija iedomājies, ka varēs vadīt gan Birminghamas, gan arī Bostonas orķestri arī pēc 2015. gada, bet izrādījies, ka darba slodze būtu bijusi pārāk liela un arī ģimene prasa savu uz-

manības tiesu. Tādējādi Nelsons nācis pie atziņas, ka jābūt līdzsvaram starp viņu kā cilvēku un kā mūziķi. Viņš arī vēloties vairāk laika pavadīt ar meitiņu, pirms tā sāk mācīties skolā. A. Nelsons ir precējies ar operdziedātāju Kristīni Opalais, ģimenē ir divus gadus veca meita Adriana.

Mums, klausītājiem un A. Nelsona pielūdzējiem, būs pacietīgi jāgaida vēl vairāki gadi, pirms uzzināsim, vai A. Nelsons konkursā uzvarējis un kļuvis par „karali” Berlīnē, jo S. Retlam līgums ar Berlīnes orķestri izbeidzas tikai pēc 4-5 gadiem.

LATVIEŠI NORVĒGIJĀ

Atzinība Norvēģijas latviešu saimes darbarūķiem

Latvijas vēstnieks Norvēģijā Indulis Ābelis svinīgā sarīkojumā piektdien, 24. janvārī, pasniedza LR Ārlietu ministrijas Atzinības rakstus diviem mūsu latviešu saimes cītīgiem darbiniekiem - Kirai Holmsen un viņas vīram, norvēģim Johan Andreas Holmsen. Vēlmi darboties šejienes latviešu sabiedrībā Kira ir guvusi no sava nelaiķa tēva Valentīna Dāldera, kas savā laikā bija Norvēģijas Latviešu biedrības valdes sekretārs. Arī Kira ilgus gadus bija biedrības valdes sekretāre. Bet jau sen pirms tam Johan Andreas un Kiras namā

tika svinēti Ligo svētki, mūsu Valsts svētki un citi sarīkojumi. Johan Andreas vienmēr rūpējās, lai šais reizēs karoga mastā plīvotu Latvijas karogs un lai Ligo vakarā degtu kārtīgs ugunskurs.

Holmsenu namā tika svinētas Latviešu biedrības trīsdesmit, četrdesmit un piecdesmit gadu darbības jubilejas. Tikai pēdējos gados latviešu saime ar jauniešiem ir kļuvusi tik kupla, ka sarīkojumiem jāmeklē plašākas, publiskas telpas, Holmsenu nams visus vairs nevar uzņemt.

Pēc vēstnieka sirsnīgas uzrunas un Atzinības rakstu pasnieg-

No kreisās: vēstnieks Indulis Ābelis, Kira Holmsen, Johan Andreas Holmsen

šanas Latviešu biedrības valdes loceklis Kārlis Valdmanis nolašija Latvijas ģenerālkonsula Arvida Grundekjona un viņa kundzes Heges apsveikumu. Kārlis arī sveica no Latviešu biedrības Norvēģijā, viņš ir vienīgais veclatvietis biedrības valdē. Bija ziedu veltes no vēstniecības, Latviešu biedrības, kā arī no atsevišķām personām.

Sarīkojums beidzās, malkojot Rīgas šampanieti.

Harijs Valdmanis
Oslo

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Draudzīgais aicinājums „Mūsmājās”

I.B. BIRZGALE

Sarīkojums šajā viesmīlīgajā namā bija pulcējies daudz klausītāju pie bagātīgi klātajiem galdiem. Sabiedriskais darbinieks Žano Mūsiņš runāja par tematu *Latviešu kultūras apskats – teikas*. Latviešu tauta ir bagāta ar garantām: tautasdziesmām, tautas pasakām un teikām, kas cauri gadu simteņiem saglabātas pa-

audžu paaudzēm. Daudz teiku ir par „gudro velnu” un arī par „vientiesīgo velnu”, kā arī par nežēlīgiem kungiem, par pils nogrimšanu ezeros.

Teikas ir izmantojuši savos darbos kā rakstnieki, tā dziesminieki, kaut vai pieminot Lāčplēsi, Gaismas pili, Zilo kalnu, Daugavu u.c. Pabeidzot šo inte-

resanto stāstījumu, Žano sacīja, ka „mūsu tautai ir ap 50 000 dažādu teiku, kas īstenībā ir liels tautas dārgums, un mums būtu jādara viss, lai tās saglabātu nākamajām paaudzēm”.

Paldies Žano par interesanto stāstījumu, paldies “Mūsmāju” saimniecēm par cienastu. Paldies!

ZIEDOJUMI LAIKRAKSTAM – 2014. gada janvārī

K. Krūmiņš, Diss, Norfolkā; H. Gacke, Velsā; Ž. Holm, Dorsetā; D. Pavasars, Londonā; E. Rudzītis, Kiderminsterē; P. Pētersons, Išerā; I. un Z. Āboliņš, „Straumēnos”; E. un A. Novadnieks, Bradfordā; A.A. Rumba, Keiteramā; J. Jansons, Pīterborovā; A. Apinis, Šiplijā; V. Bryden, Keiteramā; L. Valdemārs, Londonā; Dz. Purmale, Lesterā.

Kopā - £346,25.

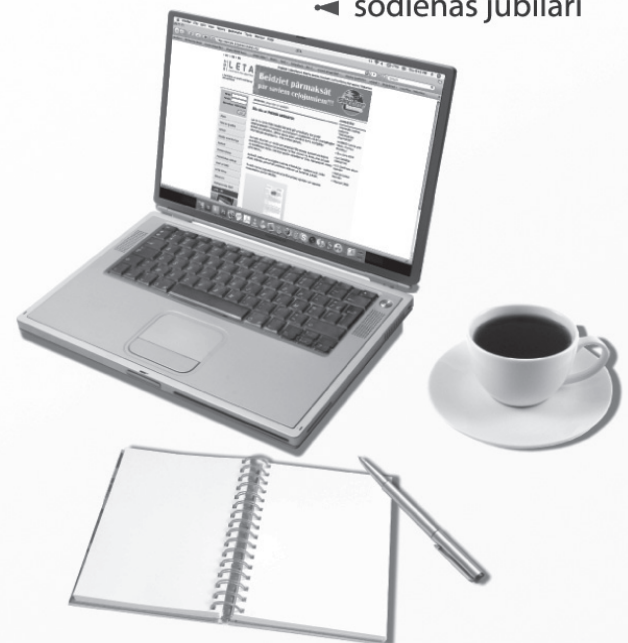
Īpaša pateicība Boltonas DVF nodaļai par dāsno atbalstu - £2000.- Jaunajā gadā.

„Brīvās Latvijas” izdevēji, redaktore un Lielbritānijas administratore izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību par atbalstu mūsu laikrakstam.

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā

Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija 28. janvārī, otrreizējā caurlūkošanā izskatot un atbalstot grozījumus Saeimas vēlēšanu likumā, vienotās atstāt nemainīgu līdzšinējo balsošanas kārtību, un ārzemēs dzīvojošo vēlētajū balsis Saeimas vēlēšanās, tāpat kā līdz šim, tiks pieskaitītas Rīgas vēlēšanu apgabalā nodotajām balsīm.

Šādu lēmumu komisija pieņēma, ievērojot arī Valsts prezidenta Andra Bērziņa iebildumus. Vēstulē Saeimai prezidents uzsvēris, ka ar pieņemto rēgulējumu tiktu īstenota atšķirīga attieksme pret personām vienādos un salīdzināmos apstākļos – ārvalstīs dzīvojošiem vēlētajiem, jo vēletāji, kuŗi pieteiksies balsot pa pastu, varēs izvēlēties vēlēšanu apgabalu, bet tiem, kuŗi balsos Latvijas diplomātiskajās vai konsulārajās pārstāvībās, šādu tiesību nebūs.

Ministru prezidentes pirmā vizīte

Ministru prezidente Laimdota Straujuma 3. februārī Tallinā pirmajā ārvalstu vizītē piedalījās Baltijas Ministru padomes neformālajā darba sesijā. Premjēri apsprieda *Rail Baltica* projektu un elektroniskā paraksta pārrobežu izmantošanu. Pēc Latvijas, Igaunijas un Lietuvas Ministru prezidentu sanāksmes bija amatpersonu tikšanās ar Polijas premjērmministru Donaldu Tusku.

Latvijas Ministru prezidente vizītē Tallinā. No kr.: Lietuvas premjērmministrs Algirts Butkevičs, Laimdota Straujuma, Igaunijas premjērmministrs Andrus Ansips, Polijas premjērmministrs Donalds Tusks

Ministre: Krievijas skolas Latvijā netiks atvērtas

Izglītības un zinātnes ministre Ina Druviete (*Vienotība*) tikās ar Krievijas vēstnieku Latvijā Aleksandru Vešņakovu. Pārrunājot mazākumtautību izglītības iespējas Latvijā, ministre puda stingru nostāju, uzsvērot, ka mazākumtautību izglītība Latvijā jau patlaban ir labā līmenī, - to nodrošina gan mūsu valsts izglītības sistēma, gan normatīvā bāze, gan Eiropas Savienības standarti, kas Latvijai ir saistoši.

„Latvijā jau tagad darbojas svētdienas skola Krievijas vēstniecības teritorijā, ir iespēja atvērt skolas arī diplomātu bērniem,” uzsvēra ministre. „Jau tagad Latvijā ir vairāk nekā 100 skolas, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas.”

Represētie izsaka neuzticību Drošības policijas vadībai

Politiski represēto apvienības 25. konferencē izskanēja aicinājums aktīvāk iesaistīties Latvijas saimnieciskās dzīves uzlabošanā un nebūt tikai patērētājiem. Represētie puda stingru atbalstu Valsts prezidenta rosinātajām pārmaiņām valsts pārvaldes iekārtā, aicinot paplašināt Ministru prezidenta pilnvaras. Savukārt lielāko kritiku izpelnījās Drošības policija (DP) par pēdējā laika lēmumiem saistībā ar represiju noliedzējiem. Represēto sašutumu izpelnījās Drošības policijas darbs.

NACIONĀLS PRETOŠANĀS KUSTĪBAS DALĪBNIEKA

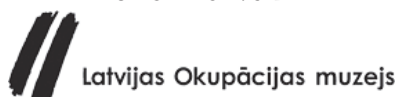

Uzvārds: Bērziņš
Vārds: Jānis Kārlis
Personas kods: 300330-10030
Apliecināta izdota: 30.09.2009.

Pamatojums: SALACĢRĪVAS PILSĒTAS AR LAUKU TERITORIJU DOME lēmums Nr. 98765

Apliecināta izgatavota Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē

Politiski represētajiem nav izprotami un pieņemami Latvijas Drošības policijas vairāki attaisnojošie lēmumi neierosināt krimināllietu pret represiju noliedzējiem, piemēram, pēdējā laikā pret Latvijas valsts un latviešu nīdēju Alfrēdu Rubiku, kas publiski centies attaisnot represijas. Eiropas valstīs personas, kas līdzīgi mēģinājušas attaisnot holokaustu, ir saņēmušas bargus sodus. Tāpēc konferences rezolūcijā tika izteikta neuzticība Drošības policijas vadībai. Politiski represēto ieskatā Drošības policija nestrādā Latvijas valsts interesēs un būtu vēlams uzzināt konkrētās personas, kas pieņēmušas šādus lēmumus.

Pērn Latvijas Okupācijas muzeju apmeklētāji 62 512 cilvēki

Latvijas Okupācijas muzejs

Latvijas Okupācijas muzeja pastāvīgā ekspozīcija, kuŗa līdz šim spējusi piesaistīt vairāk nekā 100 000 cilvēku gadā, 2013. gadā bija atvērta tikai sešus mēnešus. Raiņa bulvārī apmeklētāju ir mazāk. Gada laikā šajās telpās bijuši 21 317 apmeklētāji. Muzejs joprojām uzņēmis valsts protokola vizītes. To apmeklētāji Turcijas, Vācijas, Izraēlas un Somijas prezidenti, vairāki premjērmministri, 20 valstu vēstnieki, kā arī 41 oficiālā delegācija. 2013. gada 1. jūlijā muzejs svinēja 20 gadu jubileju. Sarīkojumā piedalījās visi četri atjaunotās Latvijas Valsts laika prezidenti.

Muzeja ceļojošā izstāde „Latvijas traģēdija. 1941.” pagājušajā gadā bijusi eksponēta Briselē - Eiropas Parlamentā, Ukrainā - Ļvovā un Liepājas muzejā. Šogad feb-

ruāri izstādi atklās Ukrainā - Kijevā, Golodomora memoriālā, savukārt gada otrajā pusē - Irijā.

Pērn noslēgts sadarbības memorands starp muzeju „Latvieši pasaulē” un Ukrainas muzeju „Ukrainas Golodomora (1932-1933) upuŗu memoriāls.”

Aicina nepieļaut viendzimuma laulību legalizēšanu Eiropas Savienībā

Romas katoļu Baznīcas Rīgas archibīskaps mēropolīts Zbigņevs Stankevičs (*attēlā*) video uzrunā aicināja ikvienu, kam rūp savu bērnu un ģimenes nākotne, iesaistīties biedrības „Asociācija „Ģimene”” 2. februārī plānotajā zibakcijā „Par dabisku ģimeni”. Tās laikā ikviens Latvijas iedzīvotājs aicināts sūtīt e-pastu Eiropas Parlamenta prezidentam Martinam Šulcam un mūsu eiroparlamentāriešiem.

Akcija notiek, lai paustu protestu pret sagatavoto rezolūcijas projektu „Rīcības plāns pret homofobiju un diskrimināciju dzimuma identitātes un seksuālās orientācijas dēļ”, pēc kuŗa pieņemšanas būtu jāmaina arī mūsu valstslikumdošana, - viendzimuma laulības tiktu legalizētas visās Eiropas Savienības dalībvalstīs. „Asociācijas „Ģimene”” pārstāvis Jānis Lulle skaidroja, kāpēc šī rezolūcija izraisījusi sašutumu ne tikai kristiešu vidū un kāpēc Latvijai ir tik būtiski, lai ES šāda rezolūcija netiktu pieņemta.

Latvija gatava uzņemt desmit Ukrainā cietušos

Latvija gatava uzņemt līdz desmit Ukrainas protestos cietušos, - tā sarunā ar TV *Panorāmu* sacīja ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (RP). Patlaban notiek pārrunas starp Ārlietu ministriju un Veselības ministriju. Iespējams, jau drīz kļūs skaidrs, kad un cik cietušo valsts uzņems un cik tas izmaksās. Latvijas vēstniece Ukrainā Argita Daudze patlaban sakopo informāciju, lai saņemtu, kam šāda palīdzību būtu nepieciešama.

Ārlietu ministrs norādīja, ka palīdzība tiks sniegta protestos cietušajiem. Ministrs gan neprecizē, vai tas nozīmē, ka Latvija, ja būs nepieciešams, ārstēs abās frontes pusēs cietušos. „Latvija ir gatava uzņemt līdz desmit cietušo. Tam nav politisks raksturs. Gatava uzņemt tos, kam ir nepieciešamība,” sacīja Rinkēvičs. Ministrs uzsvēra, ka patlaban notiek konsultācijas ar Lietuvas kolēģiem, lai Latvija varētu pārņemt kaimiņu pieredzi.

Ziedojušs LLA

Latvijas Lauksaimniecības universitāte saņēmusi mantojumu no kādreizējās augstskolas absol-

SPILGTS CITĀTS

Vispirms latvietis, tad eiropietis!

No *Paula Lazdas* intervijas *Latvijas Avīzes* žurnālistei *Dacei Kokarēvičai*

Jau ierasti gada sākumā, kamēr Viskonsinas universitātē ir ziemas brīvdienas, vēstures profesors Paulis Lazda kopā ar dzīvesbiedri Irēnu, kuŗa arī ir profesore, atbrauc uz Rīgu, lai kopīgi izvērtētu, kuŗiem trim latviešu studentiem šoreiz piešķirt patriotiskās latviešu ārstes Ainas Galējas stipendijas. Katra ir 25 000 dolaru liela un nodrošina gadu pilnīgu nodošanos studijām ASV bez rūpēm par dienišķo iztiku. Stipendijas tiek piešķirtas jau 22. reizi. Taču profesoram ir vērojumi ne tikai par studentiem, bet arī par vēstures izpratni Latvijas sabiedrībā un daudz ko citu.

Paulis Lazda

Tādā ziņā latvieši ir pēdējie šīs modes pielūdzēji. Piemēram, dažs ir izteicies, ka viņš vispirms ir eiropietis un tikai pēc tam latvietis. Tas ir ačgārnī! Tu nevari būt eiropietis, ja neesi latvietis, gluži tāpat kā nevari būt eiropietis, ja neesi grieķis u.tml. Katrai tautai ir sava kultūra, vērtības un godaprāts.

(..) Mani pārsteidz, ka tie paši mūsu akadēmiskie intelektuāļi, kuŗi bez jēkādās kavēšanās nosodījuši Kārli Ulmani, ka viņš nepretojies okupācijai, saka, ka tagad Latvijai nevajag armiju, ka valsts ir pārāk maza. Pretošanās nav tikai armija, tā ir arī domāšana. Paraudzīsimies uz somiem! Vienā no aptaujām 65 procenti somu puda, ka pretotos arī tad, ja uzskatītu cīņu par bezcerīgu.

ventes Mirdzas Oškalnes (1913-2010). Otrā pasaules kara laikā Oškalne emigrēja uz ASV. Mantojuma kopējā vērtība ir 500 000 ASV dolaru.

Mirdza Oškalne

“Draudzīgā aicinājuma” sarīkojums Bradfordā

Bradfordā, Daugavas Vanagu namā, 2. februārī tika rikota Draudzīgā aicinājuma tikšanās, kuŗā klātesošos uzrunāja Latvijas vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Andris Teikmanis. Vēstnieks uzsvēra, ka Latvija šobrīd ļoti aktīvi gatavojas savai prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē 2015. gadā un ka Rīga ir 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētas statusā. Gandarījumu vēstniecībai sniedzot aktīvā latviešu sabiedrība, kas apvienojusies latviešu biedrībās un nedēļas nogales skolās. Vēstnieks sniedza informāciju, ka pavisam drīz durvis vērs jaunas vēstniecības Konsulārās nodaļas telpas, kas būs piemērotas daudz lielākam apmeklētāju lokam, tostarp jaunajām māmiņām.

Eiropas kultūras galvaspilsētas gadu atklāj arī Ūmeo

2014 UMEÅ CAPITAL OF CULTURE

Savu programmu atklājusi otra šī gada Eiropas kultūras galvaspilsēta Ūmeo Zviedrijā.

Ūmeo ir samērā jauna, neliela pilsēta Zviedrijas ziemeļos, ar vairāk nekā 75 tūkstošiem iedzīvotāju. Pilsēta galvenokārt pazīstama ar savu universitāti, kas ir viena no lielākajām Zviedrijā. Ūmeo 2014 programmā akcentēti sociālie projekti ar vietējo iedzīvotāju un mākslinieku iesaisti un sāmu kultūras popularizēšanu.

1. februārī galvenais notikums bija īpaša atklāšanas ceremonija *Burning Snow*, kuŗā mūsdienu tehnoloģiju iespējas papildināja dabas materiālu izmantošana.

Rīgu - 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu Ūmeo 2014 atklāšanas sarīkojumos pārstāvēja kultūras ministre Dace Melbārde, Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs, nodibinājuma *Rīga 2014* vadītāja Diāna Čivle un programmas vadītāja Aiva Rozenberga. Triju dienu džeza minifestivālā uzstājās arī latviešu grupa *Framest*.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp)

Visa gada programma sadalīta astoņās daļās – kā astoņi sāmu gada laiki. Katru ievada īpaša gada laika atklāšanas ceremonija. Papildus kultūras programmai Ūmeo Eiropas kultūras galvaspilsētas statusu izmanto, lai uzlabotu pilsētvidi.

Skats no atklāšanas ceremonijas

Rīgai ar Ūmeo izveidojusies veiksmīga sadarbība, īstenojot sadarbības projektus. Rīga 2014 programma prezentēta gan Stokholmā, gan Ūmeo.

Stāsta kultūras ministre Dace Melbārde

„Ūmeo svētku kulminācija bija „Degošā sniega” šovs, ko apmeklēja 55 tūkstoši cilvēku. Līdz ar sāmu kultūru Ūmeo Kultūras galvaspilsētas atklāšanas programmā sniedza arī laikmetīgās mākslas projektus. Pilsētas ielas kļuva par jebkuŗam pieejamu mākslas telpu, – te slejas ledus skulptūras, apskatāmas interaktīvas instalācijas, tiek lasīta dzeja un rādīts ēnu teātris. Sāmu tauta Zviedrijas ziemeļu reģionā mitusi gadu simteņiem. Dzīvojot ciešā saiknē ar dabu, sāmi savā gada ciklā iezīmē astoņus gada laikus, ko krāsaini apdzied savās tradicionālajās dziesmās – joi-kās. Mani šeit pārsteidz tiešām tāda integrēta pieeja kultūrai un izpratne par kultūru nevis tikai

kā par skaistu brošu, bet par kultūras plašāku lomu sabiedrības izaugsmē. Redzot, cik veiksmīgi pilsēta veido kultūrvidi, kas neprasa nemaz tik daudz pūļu, top skaidrs, ka tas lielā mērā ir plānošanas un attieksmes jautājums. Mēs arī Rīgā varētu izveidot šādu kultūras infrastruktūru, tas mums ļoti drīz nestu atpakaļ dažāda veida ieguvumus. Būtiski varētu mainīties arī cilvēku līdzdalības iespējas.”

Ūmeo piemin Rīgu atturīgi

Latvijas Radio korespondente Ruta Rikše bija aculieciniece Ūmeo – Eiropas kultūras galvaspilsētas atklāšanas sarīkojumam. Viņai šķitis, ka Rīga tikusi maz pieminēta. Preses konferencē citu valstu žurnālisti svētku rīkojumiem jautājuši, kāda ir Ūmeo sadarbība ar Rīgu. „Atbilde bija diezgan atturīga,” saka Ruta Rikše. „Rīga ir Rīga – viņi ar to lielo mākslu, bet mēs jau domājam par cilvēkiem.” Rikše tikusies ar latviešiem, kuŗi dzīvo Ūmeo, un viņai radies iespaids, ka cilvēki ir neizpratnē, kuŗas Eiropas kultūras galvaspilsētas norises domātas viņiem un cik daudz ir norišu, kas paredzētas „izredzētajiem”. Žurnālistes ieskatā gaidāmi gan jebkuŗam pieejamu mākslas telpu, gan šaurākam izredzēto lokam domāti sarīkojumi.

Latvijas vēstniecība Beļģijā populārīzē Rīgu – Eiropas 2014. gada kultūras galvaspilsētu

24. janvārī, uzsākot Latvijas vēstniecības Beļģijā organizētu Rīgai – 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētai veltītu sarīkojumu programmu, Latvijas vēst-

niecības telpās Briselē interesenti noskatījās Lailas Pakalniņas spēlfilmu „Picas” un dokumentālo filmu „Sniegs”. Sarīkojuma apmeklētāji – gan Beļģijā dzīvojošie latvieši un latviešu draugi, gan vēstniecības sadarbības partneri – augsti novērtēja iespēju klātienē satikt starptautiski pazīstamo Latvijas filmu režisori Lailu Pakalniņu. Atbildot uz daudzajiem skatītāju jautājumiem, režisore stāstīja par filmu idejas rašanos, kā arī par filmu veidošanu, aicinot nemeklēt visam redzētajam racionālu vai pat loģisku skaidrojumu. Režisore ieteica ļauties dzīves un mākslas iespējām, kā arī priekam. Sarīkojuma apmeklētājiem bija pieejami materiāli par Rīga 2014 programmu, tika sniegta informācija par atklāšanas sarīkojumiem un tuvākajā nākotnē plānotajām norisēm. Nākamais Rīga 2014 sarīkojums notiks 19. februārī, kad Beļģijas interesentiem Latvijas vēstniecības telpās tiks izrādīta Ata Klimoviča un Ineses Zanderes jaunā filma „Četrreiz katrs viens”. Filmu demonstrēs arī Briseles II Eiropas skolā, kur mācās vairāk nekā 140 latviešu bērnu un jauniešu.

Pasniedz Gada balvu medicīnā

31. janvārī Rīgas Stradiņa universitātē notika svinīga ceremonija, kuŗas laikā tika pasniegtas „Gada balvas medicīnā 2013”. Klātesošos uzrunāja Valsts prezidents Andris Bērziņš, bet prezidenta kundze Dace Seisuma pasniedza balvu nominācijā „Gada māsa” Ludzas rajona slimnīcas operāciju mātai Aijai Hmeļevskai (attēlā).

Margaritai Stārastei – 100

Viņai ļoti daudzus cilvēkus darījusi laimīgus un smaidīgus, – šie vārdi teikti par mūsu leģendāro mākslinieci un rakstnieci Margaritu Stārasti. 2. februārī viņai apritēja 100 gadu.

Savā gaŗajā un bagātā mūžā Margarita Stāraste sarakstījusi un ilustrējusi vairāk nekā 100 grāmatu, kas ar savu mīļumu, labestību un sirsnību ir tuvas kā bērniem, tā pieaugušajiem. Tāpat kā viņas grāmatu tēli – Ziļuks, Kraukšķītis, Tince, Burtu meitiņa un vēl daudzi citi.

„Jāatzīstas, ka visi tie pasaku tēli man ir nākuši līdz no manas bērnības,” – tā pirms astoņiem gadiem intervijā Latvijas Radio sacīja pati Margarita Stāraste. Ziļuks, piemēram, radies tāpēc, ka viņai bērnībā ļoti pati-

cis lasīt zīles un no tām visu ko veidot, savukārt Burtu meitiņa – tāpēc, ka jau bērnībā Margaritai šķitis, ka ir jāatrod aizraujošāks veids, kā iemācīt bērniem lasīt.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centrā (Tērbatas ielā 75) apskatāma māksliniecei veltīta izstāde – spilgtāko grāmatu izlase.

1982. gadā M. Stāraste saņēma literāro balvu „Pastariņa prēmija”, 1999. gadā viņas devums bērnu daiļliteratūrā un nopelni valsts labā tika novērtēti ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Latvijas animācijas filmas saņem augstu novērtējumu pasaulē

Filmu studijai „Animācijas brigāde” šī vasara bijusi balvām bagāta. Filmas „Eži un lielpilsēta” un „Ziļuks” joprojām ceļo pa animācijas festivāliem un gūst skatītāju atzinību un žūrijas novērtējumu.

Ēvalda Lāča filma „Eži un lielpilsēta” saņēmusi žūrijas atzinību Sardīnijas Filmu festivālā *Carta Giovani*, balvu par labāko bērnu īsfilmu *Traverse City* filmu festivālā, ASV un Starptautisko žūrijas balvu Tokijas bērnu filmu festivālā Japānā. „Eži un lielpilsēta” saņēma bērnu žūrijas galveno balvu *Best kids* un arī publikas balvu katēgorijā „Animācija bērniem”. Divas balvas saņemtas 11. Starptautiskajā Animācijas filmu festivālā *Fantoche* Šveicē.

Atjaunota Svētās Marijas Magdalēnas baznīca Rīgā

Vecrīgas dievnamā – Rīgas Svētās Marijas Magdalēnas baznīcā beigušies būvdarbi. Atjaunošana īstenota ar Eiropas Reģionālā attīstības (ERAF) fonda līdzfinansējumu.

Rīgas pilsētas būvvaldes pārstāvji apmeklējuši baznīcu, tikusies ar būvuzraugu, kā arī pārbaudījuši, vai visi darbi īstenoti saskaņā ar projektu. 28. janvārī no Būvvaldes saņemts apstiprināts akts par ēkas pieņemšanu lietošanā. Projekts apstiprināšanai tiks nodots februāra beigās.

Dzintara diegs pārsteidz Eiropu

Rīgas – Eiropas kultūras galvaspilsētas īpaši izceltā vērtība šogad ir dzintars. Un viens no pasaules pārsteigumiem šobrīd top Ventspils Amatu mājā. Tas ir audums no dzintara diega, kas, saskaņoties ar ķermeņi, spēj radīt pat medicīnisku efektu.

„Dzintara ādere” – tāds ir tematiskais pieteikums Eiropas kultūras galvaspilsētas Rīgas programmai. Bet no dzintara diega austās šalles, dvieļi un pat gultas veļa ir pārsteigums, ko ar sajūsmu uzņēmu Eiropā, Krievijā un arī Arabu Emirātos. Audēja Inita Dzalbe atzīst, ka savulaik dzintars viņai pat nav patīcis, taču auduma veidolā tas spēj pārsteigt. No dzintara diega austā gultas veļa, šalles un dvieļi neizraisa alerģiju, aizsargā pret magnētisko lauku un uzlabo asinsriti. Taču skeptiskos rietumniekus pārlicināt par šim dzintara īpašībām esot grūti, stāsta audēji.

Kad Rīgas Tehniskās universitātes doktore Inga Ļašenko savu izgudrojumu sāka populārizēt tekstilmākslinieku un audēju vidē, uzreiz kļuva skaidrs, ka tā ir *Latvijas Nokia*. Ne velti Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra paredzējusi nākamgad uz pasaules *Expo* izstādi vest no dzintara diega austās šalles un dvieļus. Latvijā sertificētā produkcija šobrīd apceļo muzejus un izstādes visā pasaulē.

Kameroperā „Lisistrate” uzstāsies izcili Latvijas un Šveices mākslinieki

Februāra vidū Rīgā un Liepājā būs skatāms Eiropas kultūras galvaspilsētas gada kameroperas iestudējums „Lisistrate”. Iestudējumu veido starptautiska mākslinieku komanda no Šveices, Vācijas un Latvijas, radot divas viencēliena kameroperas – drāmu un komēdiju – par tēmu „Sieviete un kaŗš”.

Iestudējuma iedvesmas avots ir Aristofana luga „Lisistrate” (411. g. p.m.ē.) – stāsts par dzīvesgudru un spēcīgu sievieti, kas spēj mainīt pasauli un pārtraukt kaŗu, panākot miera izlīgumu ar nevardarbīgām metodēm.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Zīmējums: Zemgus Zaharāns

AKTUĀLIE POLITISKIE KOMENTĀRI

FRANKS GORDONS

Kaut kur Svētajos Rakstos pazib vārdi: “un 1000 gadu kā viena diena.” Tas paliek atmiņā... 1914. – 2014.: aprit apaļš gadsimts, kopš sācies Pirmais pasaules karš - WW1. Un mācās virsū doma: šie 100 gadi kā viena diena. Daudzas no tām bezgalīgo ierakumu rētam Sommas un Daugavas kras-tos uzpeld mūsu smadzenēs šajās dienās, kad Google acumirkli atgriez mūs tajos asiņojošos un apkvēpušos laikos.

Kad grasījos rakstīt šis rindiņas, DER SPIEGEL ONLINE ziņo: Vācijas aizsardzības ministre, septiņu bērnu māte Ursula von der Leyen norādījusi, ka armijas - Bundeswehr - neatliekams uzdevums ir kopā ar Francijas bruņoto spēku kontingentu apturēt savstarpējo slaktiņu Centrālāfrikas Republikā. Lielāku, stiprāku kontrastu starp 1914. un 2014. gadu nav iespējams atrast! Katrs vārds šajā informācijā liek apgriezties kapā Vācu imperijas (Deutsches Reich) ķeizaram Vilhelmam II.

Un, ja nu runa ir par šo uzpūtīgo un ne visai gudro monarhu, atļaušos citēt šim valdniekam veltītu dziesmiņu, ko dūngoja Krievijas armijā iesauktie latviešu kareivji: “Tie prūši visas tautas slauc, tā visās malās ļaudis sauc, un tāpēc,

brāļi, uzmaniet, ar bruņām sevi aptēpiet un lūkojiet uz tirānu, to pašu miķeļ Viļumu. Viņš strādā itin nadzīgi ar zobīņu un uguni (...) Vai taisnais Dievs to tirān' ļaus, ka prūšu vara visu graus? Nē, tiešām ne, nāks atmaksa, tiks tirān' vara sa-grauta.”

Šī dziesmiņa acimredzot tapusi jau pirms latviešu strēlnieku bataljonu izveides. Ap to laiku - 1914. gada nogalē leģendārais apakšpulkvēdis Voldemārs Ozols tika nosūtīts uz Kaukaza fronti, kur viņš vadīja kaujās pret turku karaspēku latviešu strēlnieku līdziniekus - armēņu simvorus - 40 000 vīru, kuŗi zem Krievijas karoga cīnījās par savas vēsturiskās tēvzemes - Anato-lijas jeb Mazāzijas austrumu no-vadu atbrīvošanu no Osmaņu im-perijas jūga. Apvienotie krievu-armēņu pulki guva izcilus panākumus kaujā pie Sarikamišas un citur. Mūsdienu Armēnijas galvaspilsētā Voldemāram Ozolam uzcelts piemi-nēklis...

Jāpiemin, ka Voldemāra Ozola vadīto armēņu brīvprātīgo drosmīgās operācijas noderēja t.s. jaun-turku valdībai par iegānu 1915. gada aprīlī iesāktajam genocīdam, kuŗa gaitā tika noslepkavoti vai nomērdēti līdz pusotrs miljons ar-

mēņu mierīgo iedzīvotāju, tostarp sievietes un bērni.

Nākamgad armēņi visā pasaulē pieminēs šī noziedzīgā slaktiņa simtgadi, Jau tagad šai sakarā sa-asinās vecais turku un azeru naidis pret “pasaules armēnību” (salīdzināma ar “starptautisko židismu”), jo Turcija oficiāli atzīst “tikai” 300 tūkstošu armēņu bojāeju “kaŗa ap-stākļos”. Tā nu sasauca tie laiki ar tagadni. Patiešām, 100 gadi kā vie-na diena.

Par kļūdu - un retrospektīvi par noziegumu - var uzskatīt 1915. ga-dā noslēgto t. s. Saiksa-Piko (Sykes-Picot) slepeno vienošanos: Antan-tes lielvalstis - Anglija un Francija vienojās par to, kā sadalīt Tuvos Austrumus pēc Osmaņu imperijas sakāves. Un proti: telpu starp Eifra-tas augšteci ziemeļos un Litāni upi dienvidos “piešķirt” Francijai par ietekmes sfairu, apzīmējot to par „Sīriju”, bet vēsturisko Mezopotā-miju (Divupju zemi) “piešķirt” Ang-lijai par ietekmes sfairu, apzīmējot to par „Iraku”, un piedevām vēl Pa-lestīnu jeb Svēto zemi uzticēt britu pārvaldīšanai. Vēlāk atslepenotā Saiksa-Piko karte rāda, ka robežas starp ietekmes sfairām novilkta ar zīmuli un līnēlu kā taisnas lī-nijas, itin patvaļīgi. Un par šo 1915.

gada vienošanos 21. gadsimtā tika maksāts ar asinīm, kas plūda strau-mēm. Jo Sīrija un Iraka, izrādās, ir mākslīgi veidojumi: nav tādas sī-riešu nācijas, nav tādas Irakas tau-tas - ir sunnīti un šiīti, alavīti un kurdi, druzi un maronīti, ir ciltis, klāni un sektas. Sadama Huseina režīma gāšana Irakā ir maksājusi 4000 amerikāņu karavīru dzīvī-bas, un savstarpējais slaktiņš tur nupat atkal uzliesmojis. Sīrijas tra-gēdijai, kas ilgst nu jau trīs gadus, gala neredz.

Notikums, kas izraisīja Pirmo pa-saules kaŗu, bija atentāts pret Aus-troungārijas troņmantnieku, erc-hercogu Franci Ferdinandu, ko Sarajevā izdarīja serbu jaunietis Gavrilo Principis. Viņš bija slepenas organizācijas aktivists, kuŗas mēr-ķis bija atņemt Habsburgu imperi-jai visus novadus, ko apdzīvo dien-vidslavi, un apvienot tos vienā ka-ralistē - Lielserbijā. Pirmā pasaules kaŗa rezultātā šāda valsts tika pro-klamēta: Serbu, chorvatu un slovēņu karaliste, ko 1929. gadā pārdēvēja par Dienvidslaviju. Otrā pasaules kaŗa gaitā Hitlers radīja fašistiska tipa satelītvalsti - Chorvātiju, un niknās partizānu cīņās chorvati un serbi, monarchisti un komūnisti plosīja cits citu ka apsēstie. Pēc šī

kaŗa maršals Tito prata atjaunot Dienvidslaviju citā, sarkanīgā vei-dolā, bet pēc 1990. gada šī federā-tīvā valsts saira nu jau septiņās lauskās - Serbija, Chorvatija, Slovē-nija, Maķedonija, Melnkalne jeb Montenegro, Kosova un Bosnija, turklāt Bosnija sastāv no divām ne-saskanīgām “apakšvalstīm”. Kamer šī jaunā Balkānu karte izveidojās, atkal plūda daudz asiņu, bija bēgļu ciešanas un posts. Un arī te - 100 gadi kā viena diena.

Nobeigumā vērts atgādināt, ka Pirmais pasaules kaŗš darīja galu viduslaicīgajām kārtu privilēģi-jām, hercogu, lielkņazu, grāfu reā-lajai politiskajai varai un ietekmei. Kā kuriozu minēsim izvilckumu no Austroungārijas imperatora Franča Jozefa I t.s. Lielā titula: Austrijas ķeizars, Ungārijas un Bo-hēmijas karalis, (...) Jeruzālemes ka-ralis (krustnešu laikmeta relikts - F.G.), Aušvicas hercogs utt., utt., utt. Aušvica (Auschwitz) ir tā vieta, kur atradās nacistiskā nāves nomet-ne, kuŗas atbrīvošanas gadskārtu pasaule atceras ik gadu 27. jan-vārī, pieminot holokaustu. Pirms 100 gadiem neviens to nevarēja paredzēt. Tā bija maza hercogiste starp Silēziju un Galiciju. Maza pērlite Habsburgu kronī.

KĀRLIS STREIPS

Laika un Brīvās Latvijas lasītāji noteikti zina, ka pēdējo nedēļu lai-kā Ukraina, kas ir pavisam netālu no mūsu valsts, ir piedzīvojuši sen neredzētus nemierus. Iepriekš tā dēvēto „oranžo revolūciju” izraisīja Valsts prezidenta vēlēšanās notiku-sī lielā krāpšanās, bet šoreiz noti-kumu centrā ir pats prezidents.

Arī stāsta fabula noteikti ir zi-nāma. Bija paredzēts, ka Lietuvas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē vainagos asociācijas līgu-ma parakstīšana starp ES un Uk-rainu. Pēdējā mirkli Ukrainas pre-zidents Viktors Janukovičs pazi-ņoja: nē, līgumu viņš neparakstīs. Drīz vien kļuva skaidrs, kāpēc. Ukrainas (un mūsu) lielā kaimiņ-valsts viņu bija piekukuļojusi, solot masīvu aizdevumu, kāds korm-pētājam un lēni attīstības ceļu uzsā-kušajai Ukrainai ir vajadzīgs kā ēst, kā arī zemāku maksu par dabas-gāzi. Eiropa nekādu lielu aizdevu-mu nepiedāvāja, par Krievijas gā-zes cenu tai nav bijis un nav nekā-das teikšanas, tāpēc, ļoti iespējams, Ukrainas prezidentam Maskavas piedāvātais kumoss bija pārāk kārdinošs.

Lielā daļā Ukrainas tautas Janu-kovičam nepiekrīta. Tā dēvētajā Eiromaidanā (tā sauc laukumu, kas bija arī iepriekšējo protestu centrs) ļaudis pulcējās lielā skaitā, cēla barikādes un skaļi iebilda pret prezidenta vēlmi Ukrainu pa-griezīt austrumu, nevis rietumu vir-zienā. Ukrainas Rada (parlaments) reaģēja skarbi, pieņēmot likumus,

kas protestētājus īsteni padarīja par noziedzniekiem. Arī tas nenoti-ka bez Krievijas pirksta, jo, kā zi-nāms, līdzīga veida likumi tur ir spēkā jau labu laiciņu. Kādu brīdi notikumos radās tāds kā strupceļš, bet janvāra beigās varas iestādes pret protestētājiem vērsās ar bruņotu spēku. Vairāki cilvēki gāja bojā, ievai-notie tika nogādāti slimnīcā, bet var-as atbalstītāji viņus no turienes no-laupījuši, vienā gadījumā cilvēks zvē-rīgi nogalināts, citā pēc spīdzināša-nas tik tikko dzīvs pamests mežā.

Ja arī V. Janukovičs un viņa at-balstītāji cerēja, ka bargā rīcība nodrošinās protestētāju izklišanu, kā tas visai bieži ir noticis Krievijā, tad tās ir bijušas veltas cerības. Pat-laban barikādes Maidanā ir daudz-kārt lielākas un augstākas nekā iepriekš, vienā pusē ir protestētāji, otrā - milicija un citi likuma sargi, kuŗi acimredzot nav gatavi uzsākt tālāku rīcību procesa „rēgulēšanā.” Pirmais „upuris” varas aprindās bija Ukrainas premjērministrs Mikola Azarovs, kas atkāpās no amata, tā nodrošinot visas valdības krišanu. Protestētājus tas neapmierināja, viņi vēlas arī V. Janukoviča demisiju, tāpat kā protestu krimināli-zācijas likuma atcelšanu. Prezidents pirms pāris dienām paziņoja, ka esot saslīmis, un tāpēc ir pazudis no sabiedrības redzesloka.

Par to, ka Ukrainas valdība pret protestētājiem izturējusies visnotaļ brutāli, jautājumu nav. Toties jautā-jumi ir par pašiem protestētājiem. Ir skaidri zināms, ka viņus lielā

mērā financē Ukrainas tā dēvētie oligarchi. Iespējams, tas daļēji no-tiek tāpēc, ka viņi iebilst pret to, cik lielā mērā V. Janukovičs un viņa ģimene ir sagrābuši savās rokās lie-lu daļu Ukrainas tautsaimniecības, taču oligarchi nedz Ukrainā, nedz arī citur nav pozitīvi līderi, jo šajā pasaules malā viņi nemēdz pie ba-gātības nokļūt isti tirā un skaidrā veidā. Ja savukārt aplūkojam pro-testu līderus, kuŗi nav oligarchi, tad pats redzamākais ir kādreizējais boksa smagsvara pasaules čempions Vitalijs Kļičko, tāpēc ir pilnīgs pa-mats jautāt, ko bokseris saprot par valsts vadīšanu (tāpat kā, starp citu, to var jautāt par šachistu Gariju Kasparovu Krievijā). V. Kļičko un viņa domubiedri maz ko pauduši par to, kā viņi saredz Ukrainas nā-kotni, un nav iemesla domāt, ka viņu nākšana pie varas nozīmētu atklātu un perfektu valsts pārval-des sistēmu.

Ja savukārt palūkojamies, kā pret notiekošo izturas pārējā pasaule, tad pirmām kārtām jārunā par to pašu Eiropas Savienību. Sliccos pie-krist tiem starptautiskajiem kom-mentētājiem, kuŗi šajās nedēļās no-rādījuši, ka Eiropas Savienībai nav ne mazākā nodoma Ukrainu uz-ņemt savās rindās. Asociācijas lī-gums tikai nozīmē brīvākas tirdz-niecības saites, piedevām uz Ei-ro-pas Savienības, nevis uz otras valsts noteikumu pamata. Turklāt laikā pirms paredzētās līguma parakstī-šanas ES *grandi* visnotaļ nepār-protami darīja zināmu, ka priekš-

noteikums šim procesam būtu kādreizējās Ukrainas premjērmi-nistres Jūlijas Timošenko atbrīvo-šana no cietuma, taču, kā zināms, nekas tamlīdzīgs toreiz nenotika un joprojām nav noticis. Ukrainas kļūšana par Eiropas Savienības da-lībvalsti būtu ļoti daudzu gadu jautājums, jo nav ne mazāko šaubu, ka patlaban tās politiskā, ekono-miskā un sabiedriskā iekārta ne-būt neatbilst ES principiem. Balti-jas valstis un tās kādreizējās *socblo-ka* valstis, kuŗas nebija PSRS repub-likas, bija pavisam kas cits, lai gan var arī konstatēt, ka Bulgārijas un Rumānijas uzņemšanā ES arī ne viss gluži atbilst tam, ko vēlas redzēt Bri-sele.

No pārējās pasaules īstenībā vie-nīgā valsts, kas ir runājusi par sank-ciju ieviešanu pret Ukrainas režī-mu, ir Amerikas Savienotās Val-stis. ASV jau noteikusi iebraukša-nas aizliegumu vairākām vadošām Kijevas amatpersonām, tiek do-māts arī par naudas kontu iesaldē-šanu. Tas krasi kontrastē ar Ei-ro-pas attieksmi pret notikumiem Uk-rainā. Eiropas Maidanā viesojusies ES ārlietu komisāre Katrīna Aštona, lai paustu atbalstu protes-tētājiem (izraisot cara Vladimira skarbus iebildumus un apgalvo-jumu, ka nevienai valstij nevajag iejaukties Ukrainas iekšējās lietās, it kā pats to nedarītu), bet ar to arī ES attieksme beidzas. Latvijas Ār-lietu ministrija jau paguvusi skaid-ri norādīt, ka nekādas sankcijas pret Ukrainu nebūtu vēlamas, tieši

tāpat kā pirms pāris gadiem, kad Eiropā notika diskusijas par sank-ciju ieviešanu pret Baltkrieviju un tās režīmu. Protams, iemesls nav ar uguni meklējams. Gan Baltkrievija, gan Ukraina Latvijai ir visnotaļ no-zīmīgas tirdzniecības partneres, un, kā zināms, kolīdz ekonomiski jau-tājumi ienāk pa durvīm, tā visi pār-ējie jautājumi, tostarp arī par cil-vēka tiesībām, acumirkli izlido pa logu.

Diemžēl. Reālpolitika, protams, ir reālpolitika, un tik un tā ir skumji, ka ukraiņu tauta šajā brīdī tiek atstāta viena. Vismaz latviešiem nu vajadzētu saprast, ko nozīmē dzīve nosacītā, tomēr visai konkrētā dik-tātūrā. Ja jau mūsu valsts ir veiks-mīgi izsprukusi no kaimiņu lāča ķetnām, tad taču būtu jāpalīdz ci-tām tautām, kuŗas vēlas to pašu. Jauki, ka to saprot amerikāņi. Nav jauki, ka to nesaprot mūsu valsts.

Atšķirībā no daudzām citām bi-jušajām PSRS republikām Ukrainai ir visas iespējas kļūt par normālu un turīgu Eiropas valsti. Daudzi droši vien jūtas pārsteigti, uzzinot, ka Ukraina ir pasaules trešā lielākā ieroču tirgotāja. Ukrainai ir plaši attīstīts, ja ne V. Janukoviča un citu oligarchu pārmērīgi kontrolēts, in-dustriālais sektors, kā arī ievēro-jams lauksaimniecības potenciāls. Tāpēc cerēsim, ka notikumi tur-māk attīstīsies nevardarīgi - tā, lai kaut kad paredzamā nākotnē Uk-raina varētu atsvabināties no PSRS mantojuma jūga un nudien kļūt par normālu valsti.

Nabaga Ukraina!

Par latviskumu bez patosa

Ar Ilgaru Šicu tikās Ligita Kovtuna

Rudens rīts Lundā, Ilgara un Ditas Šicu mājā, sākas ar lielisku, stipru kafiju. Valters un Indra jau agri devušies savās skolas gaitās, Dita – uz darbu pirmskolas mācību iestādē. Ilgars kopš aizvadītās vasaras ir „pilna laika privātuzņēmējs” un var ļauties sarunām ar Latvijas viešņām, mani un režisori Dzintru Geku, kuŗa uz Lundu atbraukusi, lai veidotu sižetu savai topošajai filmai „Dievputniņi” – par latviešiem, kas vēstures griežos nonākuši svešās zemēs. Jo drīz mums pievienojas Ilgara mamma Ārija (ar viņu bija intervijs mūsu laikraksta iepriekšējā numurā), līdz ar atnesusi kaudzi vēsturisku fotogrāfiju. Un atkal runājam par cilvēkiem un notikumiem, kas pavisam tieši veido mūsu vēsturi. Ārija apsolījusi mūs izvest ekskursijā pa Lundu. Katrā ziņā esot jānokļūst pilsētas centrā, kad zvanīs Lundas Doma zvani. Zelta rudens te tikpat skaists kā dzimtenē, Lunda man ļoti atgādina mūsu Cēsi. Jūtamies kā mājās un kā seni paziņas...

Vakarā pamanīju, ka Šicu pus-

augu bērni Valters un Indra arī savā starpā sarunājas latviski.

Vai jūs mērķtiecīgi esat panākuši, ka bērni runā labā latviešu valodā?

Ilgars. Man pilnīgi nav pieņemams tas, ko bieži nākas novērot, – ka jaunie latvieši par varītēm cenšas kļūt par zviedriem! Aizbilstoties, ka tā var labāk apgūt zviedru valodu, latviešu ģimenēs runā zviedriski. Valoda ir un paliek latviskuma nozīmīgākais balsts, un latviešu mājās ir jārunā latviski! Mūsdienu pasaulē apgūt daudzas citas valodas ir pavisam vienkārši un pašsaprotami. Mūsu Indra runā piecās valodās. Bet mūsu ģimenes valoda ir un paliek latviešu valoda.

Tavs tēvs Andrejs Šics gan būtu patiesi gandarīts! Kādas ir tavas spilgtākās atmiņas par tēvu?

Viņš bija ļoti sabiedrīks un ļoti pašreizējais latvietis. Darbojās vai visu organizāciju valdēs, nebūdamas dziļi ticīgs cilvēks, uzņēmās būt par draudzes priekšnieku, Daugavas Vanagu organizācijas darbā iesaistīja arī

Dita un Ilgars Šici

mani – pusaugu puiku. No šīs darbošanās gan atceros tikai jaukas tikšanās ar saviem līdzaudzniekiem, bet visam pamatā bija – latviskuma kopšana. Mēs augām ar domu par brīvu Latviju, kas

mūsu iztēlē bija uzburta par paradīzi, un mēs ļoti cerējām un ļoti vēlējamies kopā ar saviem vecākiem turp doties, atpakaļ uz Latviju. Īstenība gan diemžēl lika vilties. Sastapāmies ar savtīgumu, ar blēdigumu, drīz vien izjutām, ka no mums joprojām sagaida galvenokārt mantisku palīdzību, sagaida, ka turpināsim sūtīt palīdzības pakas tāpat kā okupācijas gados. Sajutām, ka brīvajā Latvijā mums īsti nav vietas. Pagaisa arī kādreiz skaisti iesāktās draudzības.

Sievu Ditu gan atradi Latvijā.

Tas bija 1985. gadā, kad nākamajā dienā pēc dienesta zviedru armijā aizbraucu uz Rīgu. Kā šodien atceros, bija 19. jūlijs, nākamajā dienā – 20. jūlijā man bija 20. dzimšanas diena. Pie draugu ģimenes Rozenbergiem Bergos sapulcējās jaunieši, viņu vidū arī Dita. Iepazināmies, aizgājām uz izrādi „Zaļās dzirnavas”, ko gan noskatījāmies tikai līdz pusei... Dita studēja muzikoloģiju tagadējā J. Vītola Mūzikas akadēmijā. 1988. gadā, kad atkal ieradās Latvijā, sadraudzējāmies ciešāk. Ziemā Dita atbrauca pie manis ciemā uz Lundu. 1989. gadā apprecējāmies. Kāzas notika 17. jūnijā Brīvdabas mūzejā. Laulājā-

mies Jāņa baznīcā, kur Ditu arī nokristīja un iesvētīja. Tolaik bieži bija jāmēro ceļš uz PSRS konsulātu Ļeņingradā – lai dabūtu atļauju apprecēties, lai Dita tiktu uz Zviedriju.

Tomēr izvēlējāties dzīvot Zviedrijā.

Izvēles taču nebija! 1989. gadā vēl nekas daudz neliecināja, ka Latvija varētu būt brīva.

Vai Ditai nenācās grūti atteikties no darba savā speciālitātē Latvijā? Un vai nepietrūkst bagātīgās Latvijas koncertdzīves?

Pirmām kārtām – neviens no Ditas kursabiedriem – muzikologiem nestrādā savā speciālitātē. Rietumu pasaulē nekur neviens ar šo profesiju vien nevar iztikēt, kaut kas jāmācās vēl paralēli, piemēram, pedagogija, kā Dita izlēma. Par koncertiem – netālajā Malmē ir izcils simfoniskais orķestris un aktīva koncertdzīve, Latvija taču arī nav tālu. Starp citu, esmu novērojis, ka pie klavierēm mūsu mājās biežāk nekā Dita piesēdē Valters.

Kādas ir tavas attiecības ar mūziku?

Vislabāk „spēļu” gramofonu! Un atšķirībā no sievas man vairāk patīk rokāmūzika. Bet atminos gan, ka kādā 3.-4. klasē spēļu stabulīti. Un atšķirībā no tēva Andreja neesmu dziedājis kori. Balss man tāda, ka citi kori var tikai priecāties par to, ka nedziedu!

Tu esi caur un cauri tehnisks cilvēks?

Lundas Techniskajā augstskolā pabeidzu elektroinženieru fakultāti. Esmu strādājis vairākās tehniskās firmās, kā *Ericson*, pēdējā laikā strādāju lielā amerikāņu uzņēmumā, kur jau sapratu, ka mani ir izgudrotāja gars. Tagad man ir pašam sava firma – izgudroju un patentēju rodona mēritājus. Manu izgudrojumu ražo un pārdod, divi jaunākie modeļi jau ir izgudroti, laika gaitā tiks ražoti un ieviesti.

Tad jau esi bagāts vīrs?

Ļoti daudz naudas gan vēl neesmu redzējis! Mana bagātība ir manis paša firma, kas ļauj nodrošināt ģimeni.

Lundas latvieši. Aizvadītā gadsimta 50. gadi. Varbūt kāds no jums arī ir šai pulkā?

MĀRA MAJORE-LINĒ

Vienā no skaistākajām Latvijas pilsētām – Cēsi jūlijā notiks Pasaules cēsnieku dienas. Šo dienu organizatori atzīst, ka šī būs iespēja satikties cēsniekiem no visas pasaules, turklāt kopīgās sarunās meklēt idejas, kā Cēsis veidot par vēl jaukāku vietu dzīvošanai un strādāšanai.

Pasaules cēsnieku dienu idejas autors Aigars Strauss un šo dienu koordinators Juris Bērziņš mudina gan līdzdarboties šo dienu norisē, gan ielānot Latvijas un Cēsu apmeklējumu Pasaules cēsnieku dienas ikvienu, kuŗš jūtas piederīgs Cēsim. A. Strauss rosina: “Vai esi students Austrālijā, darbinieks Londonā vai Ņujorkā? Vai esi atradis savu mīlestību Itālijā vai Brazīlijā? Varbūt esi te pat netālu – Igaunijā vai Lietuvā?

Varbūt dzīvo un strādā Liepājā vai Rīgā? Varbūt neesi dzimis Cēsi, bet esi mācījies vai strādājis šajā skaistajā pilsētā? Ja vien vēlies, vari piedalīties Pasaules cēsnieku dienu organizēšanā vai ierasties Cēsi jūlijā, kad Pasaules cēsnieku dienas notiks!”

No 21. līdz 25. jūlijam Cēsi notiks daudz sarīkojumu, kas stāstīs par to, ko dara cēsnieki pasaulē, Latvijā un Cēsi. Uzzināt būs iespējams ne tikai to, kā cēsnieki dzīvo citur pasaulē, tiks runāts arī par to, kā kopīgiem spēkiem palīdzēt Cēsim un Latvijai kopumā attīstīties.

Plānotas tikšanās ar cilvēkiem, kuŗi sirdi aizvien ir cēsnieki, taču dzīves ceļi viņus aizveduši uz dažādām pasaules malām, piemēram, Austriju, Angli-

ju, Norvēģiju, Beļģiju, Vāciju, pat Meksiku. Aizvien iespējams pieteikties un arī būt par vienu no tiem, kuŗi dalīsies savā pieredzē, dzīvesstāstā, piedāvās foto izstādi vai ideju diskusijām. Plānoti arī dažādi cēsnieku priekšlasījumi par interesantiem tematiem, piemēram, “Kā laimīgi nodzīvot 120 gadus”, “Zaļu tējas sīkstam mūžam”. Notiks dažādas diskusijas par cēsniekiem aktuāliem jautājumiem, tostarp par investīcijām un uzņēmējdarbības attīstību Cēsi. Tiek plānota arī plaša konference par valsts, pašvaldības un nevalsts organizāciju iespējām veicināt sadarbību. A. Strauss atzīst: “Tāda ir mūsdienu pasaule – cilvēki ceļo, strādā dažādās pasaules valstīs, veido ģimēni tālu prom no savām dzim-

tajām mājām. To mainīt nav iespējams, taču ir būtiski saglabāt saikni. Ir būtiski, lai cilvēki neaizmirst savu dzimto novadu, turklāt ir tikpat svarīgi, lai pašvaldības arī turpmāk sadarbotos un sarunātos ar saviem iedzīvotājiem, pat ja viņi uz laiku vai pavisam devušies prom no tās. Šādā pozitīvā komunikācijā var dzimt arī lieliskas sadarbības iespējas, var rasties jauni uzņēmumi, līdz ar to darba vietas, var rasties kopīgi projekti. Šis ir jautājums, kas svarīgs ne tikai Cēsim, bet visai Latvijai kopumā.”

Pagājušajā gadā Rīgā sekmīgi norisinājās Pirmais Latviešu biznesa un inovāciju forums. Tā iniciators, Pasaules brīvo latviešu apvienības vadītājs Jānis Kukainis jau izteicis atbalstu Pasaules

cēsnieku dienu idejai. Viņš arī atzinis, ka Cēsi vienmēr bijusi aktīva pilsēta un šis ir kārtējais lieliskais solis. Pasaules cēsnieku dienu idejai atbalstu jau izteicis arī Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš.

Pasaules cēsnieku dienu organizatori aicina pieteikties un piedalīties sarīkojumu organizēšanā, sazinoties portālā facebook.com – “Cēsis Pasaulē”, portālā draugiem.lv – “Cēsnieki pasaulē”, Twitter – Cesis_Pasaule vai rakstot cesinieku Diena@inbox.lv.

Pasaules cēsnieku dienas notiks nedēļā, kuŗas nogalē tiks arī svinēti Cēsu pilsētas svētki, turklāt šajā laikā Cēsi norisināsies arī Cēsu Mākslas festivāls. Plašāka informācija par Cēsim – mājaslapā cesis.lv, facebook.com – Cesis.

Pasaules cēsnieku dienas

Agrāk putra, tagad sviests

Ilmārs Šlāpīns, *Jauno latviešu valoda*, Satori bibliotēka, 2013.g., 175 lpp.

EDUARDS SILKALNS

Ilmārs Šlāpīns

Jauno latviešu valoda

R,

Neliela formāta grāmatīņas balto vāku rotā liels, sarkans R burts ar prāvu līpu jeb mikstinājuma zīmi zem tā. Autora Ilmāra Šlāpīna un mākslinieka Armīna Ozoliņa nolūks laikam ir pabrīdināt vecos latviešus un īpaši trimdas latviešus, kam rakstos un lasāmvielā bez *erriem* gribas lietot un ieraudzīt arī *erjus*, ka ieiešana **Jauno latviešu valodā** viņiem varētu būt netikama, kā iekāpšana nevēlamā vai aizliegtā teritorijā. Sargsuns it kā rej un rūc pretī: rrr, rjrrj... Vakardienas cilvēki, *yesterday's men*, *die ewig Gestrigen*, pamūciet tālāk, jo citādi nāksies sastapties ar latvju mēles *advancētiem jūzeriem!*

Ilmārs Šlāpīns kopš 1999. gada

vācis un publicējis žurnālā **Rīgas Laiks** vārdus, kādus Latvijā jaunākajā laikā lieto cilvēki galvenokārt jaunākos gados un visbiežāk neformālās situācijās. Aston-desmit šādi vārdi **Jauno latviešu valodā** savākti vienkop. Autors parāda uzslavējamas zināšanas, skaidrojot ikviena vārda nozīmi, izcelsmi, kontekstus, kādos vārdu bieži lieto... Viņš negrib būt soģis, tiesātājs, viņš nebažas par dažkārt stipri ākstīgiem mūsdienas izteiksmes līdzekļiem, viņš drīzāk konstatē nekā vērtē, tomēr daudzi skaidrojošie gabaliņi izskan ar ārkārtīgi trāpīgu, smalki dzēlīgu ironiju.

Aplūkoto, apsmaidīto vārdu virknē ir laba tiesa skaidri latvisku vārdu, kurus jaunākā laikā pasākts lietot ar īpašu, no agrākās atšķirīgu nozīmi. Tādi ir *apgānīt, iepērt, iestāde, kukulis, līgošana, vadonis, pat sviests*. Ja senāk kādam kaut kas bija sagājis dēli, teica, ka viņš savārijis putru, turpretim tagad tas, kas iznācis ne tā, kā gribēts, viņam sagājis sviestā. „Saiet sviestā,” raksta Šlāpīns, ir viens no nedaudzajiem jauno latviešu izteiciem, kuŗa saknes nav jāmeklē ne datorkultūras internacionālismos, ne kriminālo elementu kultivētajā krievu valodas augsnē.” (152.lpp.)

Runājot par datorkultūru, te

daži Šlāpīna piefiksēti jaunvārdi: *embedēt, interneti, kancelēt, medijs, mesidžs, portāls, skype, vietne*. Un daži rusicismi: *gluks, gruzons, kačāt, krutais, mudaks, naļiks, točka, tusiņš*. Ir vai nu angļiskajā rakstībā atstāti (*queer*), vai latviski transkribēti (kā) angļu vārdi, bet gribas dziedāt līdz ar dzejnieku Jonāsu Miesnieku viņa rindu „skumji un priecīgi reizē ir man”, sastopoties ar angļu vārdiem, kam priekšā piekabināti latviski prefiksi, bet beigās – latviešu galotnes: *piefrendot, sahuģot*.

Ilmāra Šlāpīna grāmatīņa ir informātīva zelta bedre kā profesionāliem etimologiem, tā amatiešiem. Vai esat kādreiz sev jautājuši, kāpēc Rietumu latvieši runā par publisko transportu, bet Latvijas latvieši – par sabiedrisko? Tad uzšķiriet šķirkli „publiskis”! Vai jums šķiet, ka esat iedomājušies vārda „čiksa” izcelsmi un nozīmi? Vai pieņemat, ka vārds nāk no angļu *chicken* (cālis) un ka vīrietis to attiecina uz aši apmīļojamu un atkal pametamu meitieti? Sameklējiet grāmatīņā čiksu, un redzēsiet, ka stāsts ir daudz komplikētāks!

Kārļa Ulmaņa laikos tāda **Jauno latviešu valoda** būtu varējusi iznākt tikai tad, ja nopietnie un ne pārāk nopietnie aizgūvumi no citām valodām būtu klaji no-

sodīti un ja ikvienam svešvārdam būtu ieteikta vēlāmākā latviskā forma. Ar tādiem valodas uzlabošanas centieniem, kā jau sacīju, Šlāpīns nenodarbojas, vienīgi atzīmē, ka konsekvences gluži ērti būtu saukt par sekām. Tomēr no jebkāda veida cenzūras ir noguruši padomju laika cenzūru pieredzējušie Latvijas latvieši, un tāda nevarētu būt pa prātam arī ilgu gadu Rietumu brīvību pieredzējušiem latviešiem. Skaidri un gaiši: inteligenta, interesanta uzmanības pievēršana jauno latviešu valodai ir apsveicama.

Paliek jautājums: cik izplatīta ir Šlāpīna aston-desmit it kā apšaubāmas kvalitātes vārdu lietošana? Vispirms jau jāsaprot, ka branga daļa šo aston-desmit vārdu ir latviešu valodā jau sen ieguvuši pilsoņu tiesības un bieži sastopami ne vien runātā, bet arī iespiestā veidā. Tādi ir *alkohols, centrs, dzeja, integrācija, investors, kolekcija, konkrēti, konsolidēt, kredīts, krīze, paradīze, partneris, plaģiāts, problēma, signāls, stipendiāts, sūkat, vīruss* un vēl citi. Mūsu autors tiem pievērš uzmanību vai nu tāpēc, ka tie mūsdienā Latvijā tiek lietoti pārāk bieži, vai arī tāpēc, ka laika gaitā izmainījusies to sākotnējā nozīme, vai arī tāpēc, ka viņam sagribējies pastāstīt par šo vārdu izcelsmi.

Ko teikt par žargona jeb slenga vārdiem? Jāatzīstas, ka savos nu jau desmit Latvijā nodzīvotajos gados lielu to daļu nebiju dzirdējis pat ne pa ausu galam. Varbūt vaina te paaudžu plaisai: saejos vairāk ar veciem, ne jaunie latviešiem un nepiederu subkulturai, kur, jādodomā, attiecīgi tiek runāts. Taču jāapzinās, ka jaunākiem cilvēkiem patik gan dzīt veltu, gan ar savu „izrunāšanos” protestēt pret augstāk stāvošo (skolotāju skolā, šefu darbavietā) varu pār viņiem. Arī te būs atslēga žargona fainomenam, vismaz daļēji. Žargons bijis visos laikos, valodai ir dažādi slāņi. Ir svinīgais *latvis*, neitrālais *latvietis* un nicinošais *letīņš*. Valoda būtu nabagāka, ja istajā vietā un istajā laikā nevarētu lietot jebkuŗu no tiem.

Uz Šlāpīna grāmatīņas aizmurgurējā vāka lasāms filozofa Ludviga Vitgenšteina trāpīgs teiciens: „Manas valodas robežas ir manas pasaules robežas.” Paldies Ilmāram Šlāpīnam par šo robežu paplašināšanu grāmatīņas lietotāju apziņā!

Glīti iespīestajā vārdu un skaidrojumu krājumā atrodams nedaudzas iespiedumklūdas, bet Aigara Brigmaņa vietā 66. lapusē būs izteicies vai nu Aigars Kalvītis, vai Augusts Brigmanis.

Ak, valoda, valodiņa...

Mūsu valodu apskatot, var secināt, ka mūsu senči bijuši tirie pārcilvēki.

...Varējuši pārvietot atsevišķas ķermeņa daļas. Piemēram, spējuši *pielikt savu roku pie mājas, laivas, grāvja* vai kā cita; *turēt muti* vai *palaist to*, ja iegribējās tikt no tās vaļā; *ņemt galvu rokās* vai *lauzīt to*, kā arī *nest degunu un galvu augstu paceltu*.

Nepatikami bijis, ja kāds *salau-*

zis vai *pazaudējis galvu* un tad *skraidījis apkārt bez galvas*. Citi spējuši *sevi saņemt rokās*. Bijis jāuzmanās, lai *sevi nepazaudētu*. Ja *galvā sakrājušies salmi* vai *ietmetušies putniņi*, tie *mesti no galvas laukā*. Tas pats darīts ar *sirdi*. *Smaga un pilna tā raustījies, sažņaugusies* vai *sāpējusi*, tad to izņēmuši un *izkratījuši*. Citādi tā *kāpusi pa muti laukā* vai *iekritusi biksēs*.

Mēles esot niezējušas. Tāpat arī *nagi*, kas bijuši *gaŗi, niezējuši*, un tos varēja arī *palaist*. Dažiem senčiem bijis *kaut kas aiz ādas...*

Dvēseles bijušas baltas, tās dažreiz *izlaiduši*. Ja nepatikusi – *pārdevuši*. Parasti *velnam*. Kad vajadzējis *dūšas* – *to uztaisījuši*. Dažreiz tā bijusi *slikta, tā apgrīzusies, aptecējusies* un *sašļukusi papēžos*. Tad to *piesējuši!*

Grāmatas bija *jālāsa kā sēnes*

vai ogas. *Kūluši labību, sviestu, bērņus tenkas, olas un ūdeni*. *Maizi iešāvuši krāsni*.

Būdami stipri, *turējuši atvērtas durvis un logus*, arī *sēdes un sapulces*. Kādreiz *nolikuši un turējuši atkal*.

Citi nelīdzinās vietās *smagi iekrituši* vai arī *tik dziļi ierakusies darbā, ka pazuduši*.

Vislielākā saraušanās bijusi ar *laiku*. Tas varēja būt *labs, slikts,*

gaŗš vai *īss*. *Kaušanās* notikusi ar *gaŗo laiku*. *Laiku labprāt situši* vai arī *nosituši*. Tad *želojušies par laika trūkumu*.

Beidzot – *jāmāk laikus* un bez *želošanās nolikt karoti*.

Valodu apskatījuši Andris Koreandris un Ilze Rūķe Austrālijā, viņu skatījums nolasīts un ar prieku uzklauts Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā „Mūsmājās”, Vidusanglijā.

Livonija senajās kartēs jeb divu kaimiņvalstu kopīgā vēsture

LILIJA LIMANE

27. janvārī Narvas muzejā (Igaunija) atklāja izstādi „Livonija 16.–17. gs. kartografiskajos izdevumos: Ieskats Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājuma vērtībās”. Izstādi atklāja Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) direktors Andris Vilks un Latvijas vēstnieks Igaunijā Juris Bone. Izstāde jau iepriekš guvusi atzinību Rīgā, Tāllinā, Valgā un Sāremā. Ekspozīcija Narvas muzeja telpās būs apskatāma līdz 29. martam.

Senās kartes ir savdabīgi mākslas darbi ar ģeogrāfisko un dabas objektu zīmējumiem, etnogrāfiskiem attēliem, kā arī ar burto un līniju šarmu. Neatkarojamu satvaru tām piešķir iekrāsojums ar roku, kas katru karti padara īpaši unikālu. Tādējādi tās mūsdienas cilvēkam var sniegt daudz prieka – kā vēsturiskas likumsakarības meklējošam pētniekam,

tā senu stila lietu un dokumentu cienītājam.

16. un 17. gs. kartēs redzama latviešu un igauņu zemju vēsturiskā vienotība kopš 1225. gada, kad Svētās Romas imperijas nominālā pakļautībā no tagadējās Vidzemes, Latgales un Igaunijas dienvidu daļas teritorijām tika izveidota Livonija jeb Māras zeme (latīņu val. *Terra Mariana*). Iekšējo nesaskaņu dēļ tā vēlāk tika pārveidota par Livonijas konfederāciju. Līdz ar jau minētajām teritorijām Livonijā bija ietverta arī Zemgale, Kurzeme, islaicīgi Žemaitija. Konkrētais apzīmējums teritorijām Baltijas jūras austrumu krastā (izņemot Lietuvu) tika lietots arī pēc Livonijas ordeņa sabrukuma 1561. gadā, kad Livonijas kaŗa rezultātā izveidojās trīs provinces: Līvzeme (aptvēra tagadējo Vidzemi,

Latgali un Dienvidigauniju, kā arī Sāmsalu), Kurzeme un Zemgale, un Igaunija (aptvēra mūsdienas Ziemeļigaunijas teritoriju).

Papildus 29 kartēm izstādē būs apskatāms video materiāls ar visām Abrahama Ortēlija atlanta *Theatrum Orbis Rerrarum* kartēm. Tas tika radīts kā divu kaimiņvalstu kopīgās vēstures apliecinājums.

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā kopš tās dibināšanas uzkrāti vairāki desmiti seno kaŗu ar Livonijas atainojumu. 2001. gadā šo krājumu papildināja arī Daugavas Vanagu fonda Latviešu kultūras vērtību krātuves „Straumēni” dāvinājums – mācītāja Ringolda Muŗika (1914–2000) kolekcija. Paŗlaik LNB krājumā ir 44 Livonijas kartes no 16.–17. gs.

VIESTURS ZARIŅŠ

Periferijā – pie Īrijas jaunlatviešiem un Manitobas veclatviešiem

Vārds periferija apzīmē vietu, kas ir kāda nozīmīga ģeografiska centra nomale. Tā ir robeža, tās ir pārejas vietas, kur nav ne melns, ne balts, bet ir ēnas un pelēkumi. Tā ir vieta, kur vijas tagadne, nākotne un pagātne.

Man pēdējā pusotra gada laikā ir bijusi iespēja būt mūsu ārzemju latviešu sabiedrības periferijās – starp Īrijas latviešiem 2012. gada jūnijā vadot alus ievirzi pirmajā 3x3 nometnē Īrijā un ciemojoties pie Anglijas latviešiem, kur, tāpat kā Īrijā, pēdējos gados ir bijis milzīgs latviešu pieplūdums, gan Kanadā starp Manitobas veclatviešiem un viņu pēctečiem, pētījot un rakstot turienes latviešu vēsturi.

Varbūt apzīmēt Īrijas latviešus par periferiju ir nepareizi? Bijušais Latvijas vēstnieks Īrijā Pēteris Elferts lēš, ka apmēram starp 20 000 Latvijas iebraucējiem 40% ir latvieši, bet 60% nelatvieši, un tāpat Lielbritānijā starp 100 000 iebraucējiem tikai 40 000 varētu būt latvieši. Tomēr skaitliski šis abas valstis apsteidz gandrīz visas pēckaŗa trimdas mītnes zemes, kurās mīt izceļotāji no Latvijas.

Es pavadīju nedēļu 3x3 nometnē Īrijā. Tā bija maza nometne. Ieskatot ieviržu vadītājus, bijām ap 80, tostarp kādi 25 bērni. Īrijā notiek *baby boom* un tieši bērni liek vecākiem pārdomāt latviešu valodas un kultūras mantojuma tālāknodošanu. Īrijā no Latvijas ierodas arī vecmāmiņas, kas brauc auklēt mazuļus kamēr abi vecāki strādā. Pārsteidza tas, ka netrūka pusmūža dalībnieku, kuri Īrijā ir jau desmit vai piecpadsmit gadus. Starp nometnes dalībniekiem bija daži iri un Latvijas krievi, ieskaitot vienu ievirzes vadītāju.

Īrija, tāpat kā Latvija, smagi cieta 2008. gada globālās ekonomiskās krīzes ietekmē, un tā vairs nav medus un piena zeme. Bet pat nekvalificēts strādnieks Īrijā vai Anglijā var sevi uzturēt un vēl sūtīt pietiekami daudz naudas uz mājām, lai kādu uzturētu Latvijā. Un, ja cilvēks ir pietiekami ilgi nodzīvojis un nostrādājis Īrijā, tad sociālais pabalsts ir vērtīgāks, ne visi latvieši Īrijā ir strādnieki. Nometnē bija arī datora tehnoloģijas un finanču speciālisti, kāds profesionāls fotogrāfs un pavārs. Daži jau izveidojuši savus uzņēmumus – pārtikas veikalu, sporta skolu. Vairākumam latviešu Īrijā un Lielbritānijā ir laba slava. Tie ir čakli un strādīgi.

Bija interesanti noklausīties galda sarunas starp mātēm par viņu rūpēm, kā dabūt bērnus labākās skolās, un bažas, ka priekšrocības skolās vēl aizvien ir katolu ģimenēm. Bija sarunas par Latvijas apciemojumiem, kuri kļūst retāki, ka arvien mazākam skaitam bērnu ir kaut kas kopīgs ar turienes līdzaudžiem, ka, atbraucot uz Latviju, no viņiem tiek kas gaidīts, jo Īrijā jau visiem ir labi.

Apjautājos par atpakaļ braukšanu, un atbildes bija dažādas. Cits tūlīt atgrieztos, ja būtu pienācīgs darbs. Citam būtu jāpār-

domā, jo bērni ir uzsākuši skolu un dzīve ir ierasta. Atgriešanās kļūst sarežģītāka. Cits ir uz palikšanu Īrijā. Cits domā par aizjūras zemēm, kur ekonomika plaukst. Jo ilgāk kāds ir bijis prom, jo mazāk ir cerību, ka viņš atgriezīsies Latvijā.

Bet Īrijā un Lielbritānijā ir ne tikai 3x3 nometnes. Ir koŗi, deju kopas, biedrības, studentu organizācijas, sarīkojumi, koncerti, ballītes, tiek rīkotas dziesmu un deju dienas, kopumā darbojas kādas 24 latviešu skoliņas, notiek bērnu svētki, latvieši tautastēpos soļo pa Īrijas pilsētu ielām

ir jaunlatviešu vidū. Vienīgi te, Ziemeļamerikā, esam jau priekšā – nāciet, piedalieties un iesaistieties, bet te jau viss notiek. Daži to dara, bet vairākums ne. Gribot negribot tas ir mūsu klubs ar mūsu nerakstītiem noteikumiem.

Viens piemērs. Ja paskatāmies Īrijas un Lielbritānijas jaunlatviešu avīzēs un tīmekļa ziņu lapās, tad ieraugām rakstus par darba tirgus iespējām, par darba noteikumiem, par sociālo aprūpi. Kāpēc mūsu draudzes, biedrības un centrālās organizācijas neizveido imigrantu informācijas punktus mūsu jauniebraucējiem?

cukurbiešu laukos ap *Carmen*, liela daļa vēlāk pārcēlās uz Vinipegu.

Manitobas veclatviešu stāsts ir vairākkārt atklāts un vairākkārt aizmirsts. Šis stāsts ir retums. Kanadas Albertas provincē arī bija veclatvieši, bet mazākā skaitā, un viņu kolonijas, lai gan vienu brīdi rosīgas, ātri izsika. Viskonsina un Savienoto Valsts austrumpriekrastes lielpilsētas Bostona, Ņujorka un Filadelfija bija citas vietas, kur veclatvieši bija pulcējušies kuplā skaitā un pastāvēja gadu desmitiem.

Ziemeļos no *Dauphin* bija lat-

nebūtu vilšanās, aizsūtīt izlūku ģimeni vietas izpētīt. Netālu no *Canadian Pacific Railroad* stacijas Vinipegā izlūku Baložu ģimene nejausi uzgāja Dravnieku ģimenes veikalīņu un māju, kur varēja irēt istabas. Dravnieki bija jau *Libau* un *Bird River* iegādājušies zemi. Baložiem no Brazīlijas sekoja Gulbju, Sarapu, Ošu un Āres ģimene. Citas ģimenes tur ieradās tieši no Latvijas, Eiropas vai Savienotajām Valstīm. Tie bija Ulmaņi, Kalniņi, Krūmiņi, Grauzdiņi, Šūmani, Berķi, Apsīši u.c.

Lac Du Bonnet apkārtnē, kā arī Vinipegā sarādās krietns pulciņš politisko bēgļu, kas slēpās pēc 1905. gada revolūcijas, jo bija nonākuši Krievijas imperijas policijas redzes lokā, aģitējot par strādnieku tiesībām un Baltijas autonomiju. Daži ieceļotāji bija pārliecināti sociālisti vai komunisti, citi, pašiem negribot, bija iepīti notikumos, un bija arī tādi, kas izvairījās no dienesta cara armijā. Daži bija uzticīgi jaunatnes ideāliem un piebiedrojās Kanadas kreo strādnieku kustībai. Ir rakstveida liecības, kas norāda, ka sarkanie turpinājuši pulcēties un debatēt par politiskiem jautājumiem vairākus gadus desmitus. Ir Kanadas policijas dokumenti, kur izteiktas bažas par latviešu, skandināvu, ukraiņu un žīdu komunistu ietekmi uz lauku imigrantu skoliņu bērniem.

Vinipegā 1912. gadā tika nodibināta *Letish Friendly Association of Winnipeg*. Tur Jānis Smitis divus gadus izdeva pirmo Kanadas latviešu laikrakstu *Kanadetis. Lettonia* un *Lee River* pilsētiņās pag. gs. 1920. gados tika uzcelti pirmie latviešu nami. Tur notika sarīkojumi un ballītes. Tika svinēti Ziemsvētki, Lieldienas, Jāņi, dziedātas latviešu dziesmas un dejas latviešu vai latviski runājoši igauņu mācītāji vadīt dievkalpojumus un kristīt bērnus.

Veclatvieši Manitobā uzturēja kontaktu ar citiem veclatviešiem Kanadā un Savienotajās Valstīs, kā arī ar radiem un draugiem Latvijā. Tika pasūtīnāti un lasīti latviešu laikraksti, grāmatas un kalendāri. No Latvijas pasūtīnāja skaņu plates, ko ar rokas gramofonu spēlēja lauku māju viesībās un dančos. Daži veclatvieši viesojās Latvijā. Citiem radi un vecāki atbrauca ciemos. Bija ģimenes, kas atgriezās Latvijā. Pēteris Cīrulis ar sievu un četriem dēliem pārveda visu iedzīvi, aizbrauca uz Latviju, bet nevarēja iepirkt zemi jo viņi bija Kanadas, nevis Latvijas pavalstnieki. Puišiem Latvija arī nepatika. Viņi atgriezās, un viss Manitobā bija jāsāk no jauna. Bija vīri, kas devās uz Latviju meklēt sievu. Daži arī pārveda līgavu, bet cits palika tukšā. Bija daži, kuri aizbrauca uz Padomju Savienību, cerēdami, ka tur būs strādnieku paradīze. Daļa gāja bojā Staļina terrora gados. Citi izdzīvoja un mūža novakari pavadīja okupētajā Latvijā.

(Turpinājums sekos)

3x3 nometnes Īrijā ieviržu vadītāji un vadība atklāšanā kalnos virs Dublinas

Sv. Patrika dienas gājienos, tiek publicētas avīzes un tīmekļa lapas, tiek rīkota gadskārtēja latviešu uzņēmēju un sabiedrisko darbinieku godināšana, latvieši piedalās Latvijas vēlēšanās un referendumā, uzstājas Latvijas mākslinieki, valstsvīri un deputāti, līdzjutēji ar karogiem sagaida Latvijas valsts sporta izlases, Latvijas mācītāji tiek sūtīti uz Īriju vadīt dievkalpojumus un kristīt bērnus, tiek rīkota gadskārtēja *Shoebox* labdarības akcija, vācot Ziemsvētku dāvanas Latvijas trūcīgiem bērniem, un vēl daudz kas!

Kas te notiek? Atbildi uz jautājumu man deva vēstnieks Elferts, kas pats ir bijušais trimdnieks, dzimis ASV. Te notiek tas, kas Amerikā un Kanadā latviešu sabiedrībā notika piecdesmitajos gados.

Kā tas var būt? Tas jau ir pretrunā ar daudzu bijušo trimdnieku aizspriedumiem par jaunlatviešiem, ka viņi nenāk, nepiedalās un ka viņus interesē tikai pašlabums. Šie aizspriedumi ir pretrunā ar jaunlatviešu stāstu Īrijā, Lielbritānijā un citur Eiropā.

Jāņem vērā, ka pirms divdesmit gadiem Īrijā labi ja bija piecas vecās trimdas latviešu ģimenes. Un Anglijas reiz rosīgā sabiedrība bija teju apsikusi, pirms ieradās jaunlatvieši. Jebkurā sabiedrībā būs tikai mazākums, kas kaut ko darīs, veidos, rīkos, pat piedalīsies. Tā tas ir pie mums, un tā tas

Kāpēc? Būsim atklāti. Mēs tādu informācijas punktus neesam veidojuši, jo mums par jaunlatviešiem ir dalītas jūtas. Latvijai nenāk pa labu, ka no tās aizplūst tūkstošiem īpaši gados jaunu, spējīgu cilvēku. Šāda nostāja ir pretrunīga it īpaši tāpēc, ka lielais vairākums no mums pašiem esam uz palikšanu mītnes zemē. Mēs bijām spiesti Latviju atstāt. Mēs bijām bēgļi vai esam viņu pēcteči, nevis kā tagad, kad Latviju cilvēks pamet brīvprātīgi.

Mēs ar noraidošu attieksmi un aizspriedumiem neapstādināsim Latvijas cilvēku aizplūšanu. Tas nelīdzēs un tikai atraidīs. Labuma no tā nebūs nevienam.

Manitobas veclatviešu stāsts

Pirms Pirmā pasaules kara Manitoba bija Kanadas latviešu centrs. Tur dzīvoja nepilns tūkstotis latviešu trijos rajonos – laukos ziemeļos no *Dauphin* pilsētiņas, kas šodien atrodas četru stundu automašīnas brauciena attālumā uz ziemeļrietumiem no Vinipegas vai pusotras stundas attālumā uz ziemeļaustrumiem no Vinipegas pie *Lac Du Bonnet* pilsētiņas, kur Kanadas prēriju līdzenumi beidzas un sākas mūžameži netālu no Ontārio robežas. Vēlāk vecajiem izceļotājiem piebiedrojās prāvs trimdnieku pulciņš, kas ieradās līgumdarbos Manitobas mežos, raktuvēs, dzelzceļos un

viņu lauksaimniecības *Sifton*, *Fork River*, *Fishing River* un *Oak Brae*. Tur apmetās kādas divdesmit ģimenes. Pirmais bija Jānis Ālers, kas tur ieradās no ASV jau 1895. gadā un sūtīja ziņu draugiem un radniekiem Bauskas apkārtnē, ka 160 akri ir dabūjami par \$10, ja vien ceturto daļu iztīra un apstrādā trīs gadu laikā. Un klimats arī ir līdzīgs Latvijas klimatam. Pirmie veclatvieši ieradās *Dauphin* ar dzelzceļu, bet tālāk devās kājām, ar zirgu un vērsu vilktiem ratiem, divas ģimenes pat ar paštaisītu plostu pa *Dauphin* ezeru, lai nokļūtu uz savu reģistrēto zemi. Ieceļotāju uzvārdi bija Āleri, Strazdiņi, Cīruļi, Teriņi, Krūmiņi, Fišmeistēri, Jēgeri u.c. Ģimenes bija lielas, un nereti pirmā Kanadā dzimusi paaudze savā starpā arī saprecējās.

Otra vieta, kur izveidojās latviešu kolonija, bija rajons ap *Lac Du Bonnet* ezeru, – *Libau*, *Lettonia*, *Poplar Bay*, *Lee River*, *Bird River* un *Lac Du Bonnet* pilsētiņā. Šajā vietā daba ir daudzveidīga. Tur ir gan līdzenumi un auglīga zeme, gan meži un akmeņaina virsma, kur ir grūti lauksaimniekot.

Te arī ieradās vairākas ģimenes, kas vispirms ieceļoja Brazīlijā, bet pēc dažiem gadiem to pameta karstuma un tropisko slimību dēļ. Viņi bija lasījuši par Manitobu un nolēma, lai atkal

„Kaut kas brīnumains ir šī Latvija!”

Tā pirms pāris gadiem intervijā laikrakstam *Laiks* teica vīrs no Amerikas, vārdā **Raimonds Dreiks**. Kā liecina viņa raduraksti, Raimonda „dzīslās esot kāda lāse latviešu asiņu”, taču mīlestība pret Latviju un latviešiem šai vīrā ir patiesa un nesavtīga. Raimonds jau dāsni atbalstījis, piemēram, Rīgas Motormuzeju, atgādājot uz Latviju unikālo ASV mašīnbūvnieka Krastiņa auto u.c. Nule Raimonds ziedojis USD 4000,- Latvijas leģionāriem, lai viņi 16. martā varētu ar ērtiem autobusiem doties uz Lesteni nolikt ziedus saviem kritušajiem likteņbiedriem tur un Rīgā, pie Brīvības pieminekļa. Astoni autobusi, divi no Rīgas, kā arī no Jēkabpils, Liepājas, Smiltenes, Jelgavas, Ventpils un Talsiem Latviešu Leģiona piemiņas dienā dosies ceļā uz Lesteni.

Šogad apīr 70 gadi, kopš izšķīrošajās kaujās Krievijā noasiņoja latviešu divīzijas. Sirmie leģionāri ir cienijamā vecumā, un viņu cīņubiedru pulks, kas „vēl dzīvi palikušies”, top arvien mazāks. Viņiem jāpalīdz, tā domā Raimonds Dreiks.

„Es bieži braucu uz jūsu zemi – parasti 4-5 reizes gadā – un ceru tuvākajā nākotnē šeit iegādāties māju. Zinu, ka jūsu tautai ir ļoti skumja un traģiska vēsture, īpaši divdesmitajā gadsimtā. Un es ar pārsteigumu un apbrīnu vēroju, ka latvieši tomēr ir pozitīvi un stipri, par spīti visām šīm sirdi plosošajām bēdām, ko tautai vajadzējis pārciest. Pat pašreizējā ekonomiskajā lejupslīdē Latvijas

ļaudis koncentrējuši spēkus un drosmīgi pieņēmuši izaicinājumus.

Ik dienas es redzu vecāka gadagājuma cilvēkus un darba nespējīgos, kuŗi ubago uz ielām. Jāatzīstas, no šādiem skatiem man sirds lūst. Arī par to, ka tik daudz jaunu cilvēku ir pārcēlušies uz dzīvi ārpus Latvijas. Tam taču būs drausmīgas sekas jūsu zemes nākotnē! Kaut kas ir jādara – ne tikai lai apturētu šo traģisko zaudējumu plūsmu, bet arī lai pārvestu mājās tos, kas ir aizklidūši tālu prom no savas tēvzemes.

Ir cilvēki, kas pat gājuši tiktāl, ka mēģinājuši aizliegt leģionāriem tiesības godināt viņu mūžībā aizgājušos biedrus. Šie vīri bija spiesti cīnīties pret neapraķstāmu ļaunumu; un ir nepiedodams grēks, ka daži no tiem, par kuŗiem leģionāri reiz cīnījās, ir gatavi iedurt viņiem dunci mugurā par pārdesmit sudraba grašiem, lai gūtu politisku labvēlību no saviem saimniekiem Briselē. Amerikā saka tā: vienīgā noziedzīgā šķira ir mūsu politiķi. Bēdīgi, bet šķiet, ka tā varētu teikt par daudziem arī jūsu zemē. Par laimi, man nav gadījies satikt nevienu

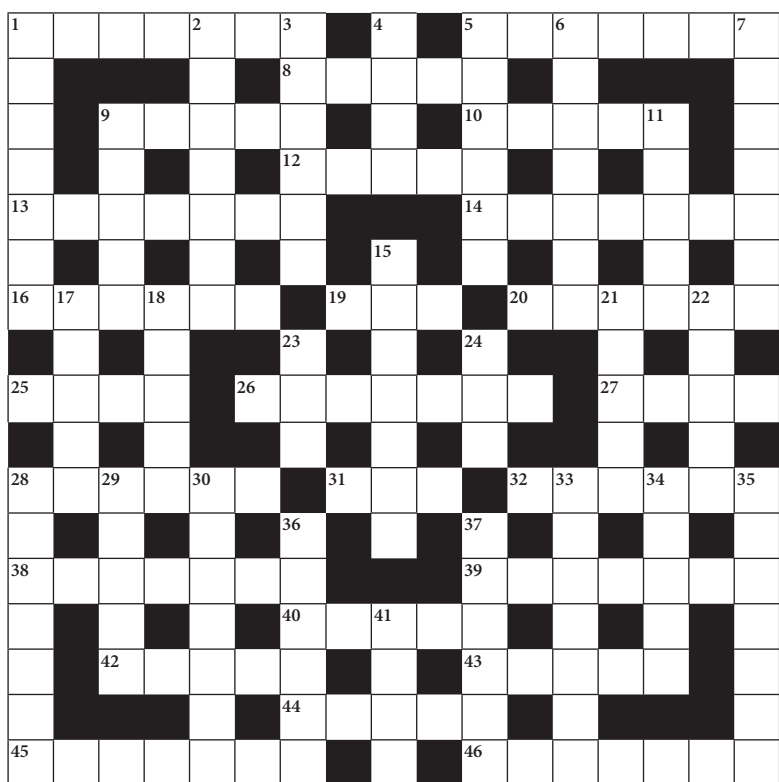
Raimonds Dreiks

jaunu cilvēku, kas kaunētos vai justos neērti par to, ka viņa vec-tēvs ir bijis leģionārs, – drīzāk tas tiek uzlūkots par goda zīmi un ģimenes lepnumu. Mums visiem ir jāpasaka PALDIES DIEVAM par to, ka jūsu zemes jaunieši atzīst visu laiku visdziļāko paaudzi latviešu tautas vēsturē.”

Ligita Kovtuna,
Andris Staklis

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis DAIGA KALNS (ASV)

2. Rotaslieta. 3. Dziļa bedre purvā. 4. Stiepties (garumā). 5. Palielināt (ko) skaitā. 6. Debespuse. 7. Svārsteklis, vēzeklis. 9. Īsas uzrunas pie viesību galda. 11. Kāršu spēle. 15. Pārspīlēti kārtīgs cilvēks. 17. Ūdentransporta līdzeklis. 18. Kokos parazitējoša sēne. 21. Lapu koki. 22. Tikko, pirms īsa brīža. 23. Norādāmais vietniekvārds. 24. Starptautisks briesmu signāls. 28. ASV un Kanadas robežupe. 29. Salds dabas produkts. 30. Speciālists tiesību jautājumos. 33. Reizēm. 34. Truls; atkodies. 35. Kallu dzimtas puķes. 36. Īss literārs darbs. 37. Apšūt (ar dējiem). 41. Sievietes vārds (febr.).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 5) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kosmētika. 5. Kūla. 6. Lima. 8. Rikša. 10. Sala. 11. Kotbusa. 12. Riss. 16. Bordo. 18. Krams. 20. Pepls. 22. Saldo. 23. Flote. 24. Iesēt. 25. Sarma. 27. Eleja. 28. Akra. 30. Klaušas. 33. Bits. 37. Krani. 38. Auts. 39. Noma. 40. Auspiciji.

Stateniski. 1. Kalē. 2. Sorgo. 3. Ikarš. 4. Alba. 5. Koja. 7. Alts. 9. Kobra. 10. Subsīdija. 13. Sasafress. 14. Kotlete. 15. Šprotes. 17. Risks. 18. Kross. 19. Safrā. 21. Prese. 26. Rauna. 29. Kama. 31. Lukss. 32. Alibi. 34. Toga. 35. Misa. 36. Sens.

Līmeniski. 1. Reliģiska ceremonija. 5. Dzejoļi, panti. 8. Militāru spēku cīņa. 9. Pampums. 10. Sievietes vārds (dec.). 12. Ne šeit. 13. Viedokļi, pārliecības. 14. Mājīgs. 16. Ovāls aplis (*astr.*). 19. Apakš. 20. Elektriķa izlādēšanās pārkonā laikā. 25. Tepe. 26. Pierādīt (apgāļojuma) patiesību vai aplamību. 27. Latviešu grāmatizde-

vējs (1885-1941). 28. Zemgaļu virtaitis. 31. Sarene. 32. Akmens masīvs. 38. Atmaksāt, atlīdzināt. 39. Laukurbju dzimtas pļavu putns. 40. Pirmais vīrietis. 42. Caunu dzimtas plēsīgs meža dzīvnieks. 43. Eksotisks putns. 44. Vistumšākā krāsa. 45. Apsveikuma raksti. 46. Svētnīca.

Stateniski. 1. Liela upe Zemgalē.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Viļakas Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā notika Svētā mise par 25. janvārī Toronto, Kanadā, mūžībā aizgājušo tautieti un dzimta novada patriotu Bruno Loginu (dzimis 1921.g. 18.martā Viļakā). No 1942.gada vadījis pienotavu Viļakā. 1944.gada pavasarī iesaukts leģionā, divas reizes ievainots, ārstējies Vācijā, nokļuvis angļu gūstā. Vēlāk izceļojis uz Angliju, 1952.gadā uz Kanadu. 1984.-2004. gadā bijis Kanadas Latviešu Katoļu apvienības valdes priekšsēdis, Daugavas Vanagu Toronto nodaļas mūža biedrs un priekšnieka vietnieks. Savas organizatora spējas un sirdsdegsmi ieguldījis Latvijai sniegtās palīdzības darbā. Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni, Latvijas Valsts aizsardzības fonda Goda zīmi, Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Atzīnības rakstu, Romas pāvesta Goda rakstu un svētību un DV Zelta nozīmi.

Krāslavas parkā atklāta plāksne grāfa Leona Broel-Plātera un citu 1863. gada janvāra sacelšanās varoņu piemiņai. Plāksne kalta Polijā, financējumu (4000 eiro) piešķīris Polijas fonds „Brīvība un demokrātija”. Janvāra sacelšanās (1863-1864) bija bruņota cīņa pret Krievijas imperijas varu Polijā, Baltkrievijā un Lietuvā. Sacelšanās tika nežēlīgi apspiesta, daudzus tās dalībniekus izsūtīja uz Sibīriju, šļachtas locekļiem atņēma īpašumus, grāfu nogalināja. Sākās Polijas un Lietuvas zemju rusifikācija, bet Latgalē – latīņu drukas aizlieguma periods.

Ventpils 3. vidusskola no 10. līdz 14. februārim ar dažādiem sarīkojumiem svinēs 55. gadskārtu. Mūsdienīgu skola ir moderna mācību iestāde ar labi iekārtotiem un tehniski nodrošinātiem mācību kabinetiem, multimediju centriem un interaktīvām klasēm.

Vīpes pamatskola 15. februārī svinēs 110 gadu jubileju, aicinot ciemos bijušos absolventus, skolotājus un darbiniekus. Skola uzbūvēta uz barona Korfa dāvātās zemes. Mācības tā uzsāka 1904. gada rudenī kā Mežmuižas skola, 1944./45.gadā tā pārdēvēta par Vīpes nepilno vidusskolu, bet 1991./92.mācību gadā ieguva pašreizējo nosaukumu – Vīpes pamatskola, kuŗā šobrīd 1.-9. klasē mācās 46 skolēni un 18 bērni pirmsskolas grupās.

Baltijas valstu parlamentu sadarbības organizācija Baltijas Asambleja aicina vidusskolu un ģimnaziju 10.-12. klašu skolēnus no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas piedalīties eseju konkursā „Ko man nozīmē Baltijas ceļš?”. Tas ir aicinājums iedziļināties tā laika vēsturiskajos notikumos no šodienas perspektīvas un paust savas pārdomas.

Daugavpīli un Valmierā atvērts Valsts iestāžu vienotais klientu apkalpošanas centrs. Tas ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) realizēts pilotprojekts, ko finansiāli atbalsta Eiropas Sociālais fonds. Centrā var saņemt dažādu valstu dienestu pakalpojumus. Pašlaik ir pieejami aptuveni 2000 valsts un pašvaldību sniegtie publiskie pakalpojumi, kuŗus var saņemt vairāk nekā 900 vietās.

Zemessardzes 25. kājnieku bataljona atbalsta rotai Madonā, kas darbojas bijušā Madonas rajona teritorijā, ar novada domes atbalstu piešķirtas jaunas telpas. Kad Madonas 26. zemessardzes bataljonu pievienoja 25. Gulbenes bataljonam, Madona palika bez vietas, kur pašiem pulcēties un uzņemt jaunos zemessargus. Pērn novadā tika rīkotas starptautiskās militārās sacensības „Zemessardzes patruļa 2013”.

Grobiņas novada pašvaldība un radošais klubs „Efeja” 31. maijā rīko vikingu festivālu *Seeburg 2014*, kas būs tādi kā Pilsētas svētki. Vēsturiskajos avotos Grobiņa minēta kā senākā apdzīvotā vieta Latvijas teritorijā. Par *Seeburg* tā nodēvēta jau 854. gada Rimberta kronikā. Ap 650.-800. gadu tagadējās Grobiņas vietā atradās liela skandinavu apmetne, tāpēc festivālā būs viesi arī no Skandināvijas valstīm.

Viļānu novada Dekšāru pamatskolā 8. februārī notiek XII Ziņģētāju un stāstnieku vakars, kuŗā piedalās amatieri no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Vakara tema „Krogus dziesmas un stāsti”. Klausoties stāstus par pārsteigumiem, kādi gadījušies kāzās vai ceļā uz krogu vai kā noteikt, ka krogā jau diezgan būts un laiks doties mājup, izsmiešanās garantēta.

Liepājā no 14. līdz 16. februārim notiks Visu milētāju – Valentīndienai veltīti sarīkojumi: „Es milu Liepāju!”. Ar mīlestības mūziku „Milas stāsti” 14. februārī priecēs Liepājas Simfoniskais orķestris. Liepājas Olimpiskajā sporta centrā varēs izkustēties Valentīndienas koncertā kopā ar grupām „Otra puse” un „Tranzīts”.

Liepājas mūzejā līdz 20. aprīlim skatāma izcilā Beļģijas mākslinieka Renē Magrita ilustrācijas slavenajam, par sirreālisma kulta literātūru dēvētajam darbam „Maldorora dziesmas”. Mazā beļģu pilsētiņā Lesinē dzimušais Renē Magrits (1898 - 1967) pieskaitīts pie slavenākajiem sirreālisma māksliniekiem. Ilustrāciju ciklu franču rakstnieka un dzejnieka Lotreamona „Maldorora dziesmām” Renē Magrits radījis 1945. gadā.

Jaunjelgavas novada Daudzeses pamatskolā ierīkota videonovērošanas sistēma. Tās ir rūpes par audzēkņu drošību. Ar divām kamerām var sekot tam, kas notiek gaitenēs, vēl divas “uzmana” skolas pagalmus.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Einārs Cilinskis apmeklēja Bausku. Kopā ar novada domes priekšsēdi Raiti Ābelnieku ministrs pārrunāja jautājumus, kas skar Eiropas Savienības fondu izmantošanas iespējas jaunajā plānošanas periodā.

Iecavas novada olu ražotājs Balticovo jaunajā putnu novietnē ieguldījis piecus miljonus eiro. Nesen uzceltajā ražošanas ēkā var izmitināt pusmiljonu dējējvistu. Jaunajā putnu mājā apvienotas pasaulē progresīvākās tehnoloģijas putnkopībā. Līdz šim lielākā putnu novietne ar 493 tūkstošiem dējējvistu atrodas Anglijā.

Alūksnes mūzejā atklāta jauna izstāde – “Latvijas Sarkanajam Krustam – 96”. Izstāde ir nozīmīgs izziņas avots, kas apliecinās un skaidros, ka Latvijas Sarkanais Krusts nozīmē ne tikai humānās palīdzības pakas, kā dažbrīd dzird sakām.

Izziņas sagatavojušas Valija Berkina un Māra Linde

Pēteris Grete vēstule no Toras cietuma

Divi mēneši ieslodzījumā

Kopš 2013. gada 29. decembra žurnālists Pēteris Grete kopā ar diviem saviem Al-Džazīra kolēģiem ir aizturēti un ieslodzīti Ēģiptes Toras cietumā. 25. janvārī Al-Džazīra tīmekļa vietnē un citur presē parādījās Pēteris Grete raksts, ko viņš raksta no cietuma. Latviešu teksts šajā rakstā ir tulkojums no angļu valodas. Originālo tekstu var lasīt vietnē <http://blogs.aljazeera.com/blog/middle-east/letter-tora-prison>.

Pēteris Grete raksta:

Kā var precīzi un taisnīgi ziņot par Ēģiptes pašreizējo politisko cīņu, nerunājot ar visiem, kas ir iesaistīti šajā cīņā?

Esmu nervozs, šo rakstot. Atkal esmu savā aukstajā cietuma kamerā, lai pirmajā izdevīgajā gadījumā izietu no tās, lai pavinģrotu četras stundas zālānā laukumā, un negribu, lai man šo vingrošanas iespēju atņem.

Pēdējās 10 dienas biju ieslēgts kamerā 24 stundas diennaktī un ārā biju tikai uz pratināšanu pie Ēģiptes prokurora, tā ka ļoti novērtēju iespēju pastaigāt ziemas saulē.

Novērtēju arī vēstures grāmatas un romānus, ko manī ieslodzītie kaimiņi man ir devuši, kā arī papīru un pildspalvu, ar ko tagad rakstu. Gribu turēties pie šiem sīkajiem priekiem un izvairīties no visa, kas varētu likt, lai cietumniekiem tos atņem. Gribu tos aizsargāt gandrīz tikpat daudz, kā gribu atgūt brīvību.

Tāpēc līdz šim esmu cīnījies iekšēji ar ieslodzīšanu cietumā, lai valdošie saprot, cik liela kļūda ir tas, ka esmu iepīts politiskā cīņā, kas nav manējā. Bet pēc divām nedēļām cietumā redzu, ka klusēšana attaisnos ne tikai uz-

brukumu man un maniem kolēģiem, bet arī preses brīvībai visā Ēģiptē.

Es biju Kairā bijis tikai divas nedēļas, kad Ēģiptes Iekšlietu ministrijas aģenti ielauzās manā viesnīcas istabā, mana kolēģa Mohameda Fāmija (*Mohamed Fahmy*) istabā un Al-Džazīra producenta Bahera Mohameda (*Baher Mohamed*) mājā.

Precizitāte, taisnīgums un objektivitāte

Darījām tieši to, ko darītu jebkurš atbildīgs un profesionāls žurnālists – pierēģistrējām notikušo un centāmies to saprast ar precizitāti, taisnīgumu un objektivitāti, ko mūsu amats pieprasa.

Parasti tas nav grūti staigājams ceļš. Bet, kad Ēģiptes valdība deklarēja *Musulmaņu brālību* par *terroristu organizāciju*, tas izsita vidējo viedokli no diskusijas. Kad otrā puse (vai tas ir saistīts ar politiku vai ar ko citu) ir *terroristi*, tad tas vairs nav neitrāls ceļš. Kā Džordžs Bušs (*George Bush jnr.*) bieži teica pēc 11. septembra uzbrukuma Ņujorkā: „Tu esi vai nu ar valdību, vai ar teroristiem.“ Tas nozīmē pat runāt ar viņiem ir nodevība, kur nu vēl publicēt ziņojumus, lai cik nevainīgi šādi ziņojumi būtu.

Nākamajā dienā valdība paskaidroja, kā tā definē šo *terroristu organizācijas* apzīmējumu: *Musulmaņu brālības* skrejlapīņu izdalīšana vai piedalīšanās protesta demonstrācijās pret valdību nozīmē, ka tevi var arestēt un apcietināt par *terroristu ideoloģijas izplatīšanu*.

Musulmaņu brālība ir zaudējusi daudz no atbalsta un ticamības, kas tai bija, kad tās politiskais vadonis Mohameds Mor-

sijis (*Mohamed Morsi*) pirms pusotra gada tika ievēlēts par prezidentu Ēģiptes pirmajās demokratisķajās vēlēšanās. Un daudzi šeit domā, ka *Musulmaņu brālība* ir atbildīga par islāmistu varmācību, kas joprojām aug. Tomēr tā ir lielākā un vislabāk organizētā politiskā vienība Ēģiptē. Ko tas nozīmē žurnālistam, kas tiecas pēc precizitātes, taisnīguma un objektivitātes? Kā lai precīzi un objektīvi ziņo par Ēģiptes politisko cīņu, ja nevar runāt ar visiem, kas ir iesaistīti šajā cīņā?

Es raizējos par to kopā ar Mohamedu Fāmiju, bet mēs nolēmām, ka izvēle ir skaidra. Tagad par to maksājam!

Mūs trīs apsūdzēja, ka sadarbojamies ar teroristu organizāciju (*Musulmaņu brālību*); ka esam noturējuši *Musulmaņu brālības* pārrunas mūsu viesnīcas istabās; ka lietojam tehniku bez atļaujas, lai izziņotu nepatiesības, kas apmelo un diskreditē Ēģiptes valsti.

Valsts nav sniegusi nekādus pierādījumus, lai apliecinātu šos *pārkāpumus*, un mēs neesam bijuši formāli apsūdzēti tiesā. Bet prokurors ir pagarinājis mūsu 15 dienu aizturēšanu vēl par 15 dienām, lai atrastu kādus pierādījumus. Prokurors var ieslodzīšanas laiku pagarināt bez ierobežojumiem – viens no maniem kolēģiem ir bijis apcietināts un sešus mēnešus turēts apcietinājumā bez jebkādam formālām apsūdzībām.

„Cietumi ir pārpildīti“

Esmu Toras (*Tora*) cietumā – liels cietums pilsētas dienvidos, kur cietuma vadība regulāri pārkāpj ieslodzīto legālās tiesības, aizliedz juristiem satikt savus klientus un tur cietuma kameras aizslēgtas 20 stundas dienā (un 24 stundas nedēļas nogalēs un valsts brīvdienās) utt. Bet tas ir maigi salīdzinājumā ar manu kolēģu apstākļiem.

Fāmiju un Baheru apsūdzēja, ka viņi ir *Musulmaņu brālības* biedri, un viņi ir ieslodzīti daudz bargākā *Skorpiona cietumā*, kas domāts notiesātiem teroristiem. Fāmijam nesniedz medicīnisko palīdzību plecām, ko viņš ievai-

noja pirms mūsu aresta. Abi guļ uz grīdas moskītu apsēstās cietuma kamerās bez grāmatām un bez rakstāmrikiem. Atcerieties, ka mēs neesam formāli apsūdzēti, kur nu vēl notiesāti! Bet šis nav tikai par trim apcietinātiem Al-Džazīra žurnālistiem. Mūsu arests un aizturēšana ir skaidrs iebiedējums visiem žurnālistiem, kas ziņo par Ēģipti: vai tie būtu vietējie vai ārzemju žurnālisti.

Valsts nepieļaus ne *Musulmaņu brālības*, ne arī kādas citas kritikas balsis. Cietumi ir pārpildīti ar tiem, kuŗi oponē valdībai. Piemēram, aktivisti, kuŗi protestē un atsakās atbalstīt valdību, tiek nosodīti ar trim gadiem; cilvēki, kas ir *likuši pret* nesen notikušā referendumā, tiek aizturēti.

Īsumā, visi, kas attiecās aplaudēt valdību, ir apdraudēti. Tā kā mūsu arests nav pārskatīšanās, man – žurnālistam – šī ir mana cīņa. Es nevaru izlikties, ka viss būs labi, ja tikai klusēju un ceru uz labāko. Man nav nekāda strīda ar Ēģiptes valdību, tāpat kā man nav nekāda interese atbalstīt *Musulmaņu brālību* vai kādu citu grupu šeit. Bet, būdams žurnālists, es aizstāvu fundamentālu preses brīvību, bez kuŗas neviens manā profesijā nespēj darboties. Šāda brīvība ir nepieciešama jebkuŗā demokratisķas valsts darbībā, ieskaitot Ēģipti ar tās jauno konstitūciju.

Mēs turpināsim cīņu pret mūsu ieslodzīšanu gan cietumā, gan izmantojot Ēģiptes juridisko sistēmu. Bet mūsu brīvība un, vēl svarīgāk, Ēģiptes preses brīvība nenāks bez skaļa un nepārtraukta spiediena no cilvēku tiesību grupām, no individiem un no citām valdībām, kas saprot, ka Ēģiptes stabilitāte ir atkarīga ne tikai no tās spējas apkaŗot vardarbību, bet arī no valsts spējas atklāti un godīgi aprunāties ar saviem pilsoņiem un ar pārējo pasauli.

Mēs zinām, ka spiediens notiek, un mēs visi esam aizkustināti un stiprināti ar milzīgi lielo atbalstu, taču tam ir jāturpinās.

Pēteris Grete *Tora* cietumā
(*Tulkojis Ojārs Grete*)

Pirmpublicējums laikrakstā *Latvietis* (www.laikraksts.com) <<http://www.laikraksts.com>>

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena - 1,15 eiro

par cm² ierāmējumā

Atlaides par reklāmas

publicēšanas biežumu:

Atkārtojot vienu un to pašu
● reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.

Atkārtojot vienu un to pašu
● reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.

Atkārtojot vienu un to pašu
● reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.

● PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:

● 0,60 eiro par 1 cm²

ierāmējumā.

● SĒRU SLUDINĀJUMS:

● 50 eiro

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,

iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010 (Darba laiks P.O.: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423, Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniece Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE. Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar

2014. gada 1. janvārī:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 67 jeb 80 eiro; 12 mēnešiem GBP 128 jeb 149 eiro. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu 49 eiro

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 700 jeb 80 eiro; 12 mēneši SEK 1300 jeb 149 eiro. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFOEBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr.: +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 149 eiro; 6 mēn. – 80 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Lindsen, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 80 eiro; 12 mēnešiem 149 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20 (28 eiro), 12 mēnešiem Ls 34 (49 eiro).

Digitālā avīze - 49 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK 500.

Komerķialie sludinājumi €6 par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, inīcijām vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association, Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA EVEKO, Rīgā

Patriotisks Amerikas latvietis vēlas pirkt
latviešu gleznas un porcelānu,

lai paturētu latviešu mantojumu latviešu ģimenē.

Ir arī interese pirkt latviešu zemes un mājas īpašumus.

Lūdzu, rakstiet uz sveiks1969@yahoo.com vai
zvaniet +001-312-730-7459.

LASĪET TĪMEKLĪ!

www.brivalatvija.lv

BRĪVĀ LATVIJA

APVIENOTĀ LONDONĀJ AVĪZE UN LATVIJA

ESAM PIEEJAMI GAN DRUKĀTĀ,
GAN DIGITĀLĀ VERSIJĀ

DIGITĀLĀS VERSIJAS GADA ABONEMENTA MAKSA - 49 EIRO

Ja vēlaties saņemt jaunākās ziņas, lūdzu,
sūtiet vārdu un uzvārdu uz
info@brivalatvija.lv

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie
lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas

Jums piesūtīs pa pastu.

SIA “L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050

Tālr. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

SPORTS SPORTS SPORTS

7. februārī atklāj Soču Ziemas olimpiskās spēles Sveicam Latvijas olimpiešus un gaidām medaļas!

sochi.ru
2014

2014. gada Ziemas olimpiskās spēles notiek Sočos, Krievijā, no 2014. gada 7. līdz 23. februārim. Soči par 22. Ziemas olimpisko spēļu mājvietu tika izvēlēti 2007. gada 4. jūlijā, pārspējot Dienvidkorejas pilsētu Phjončanu un Austrijas pilsētu Zalcburgu. Soču Olimpiskajās spēlēs tiks sadalīti 98 medaļu komplekti 15 sporta veidos. Spēļu programmā ir iekļautas 12 jaunas disciplīnas, tādējādi šis ir lielākās Ziemas olimpiskās spēles to vēsturē.

Latvijas sportistu sarakstu Soču Spēlēm publicējam mūsu laikraksta iepriekšējā numurā. Vēlēsim mūsu olimpiešiem daudz veiksmju un gaidīsim medaļas!

Sandis Ozoliņš –

Latvijas karognesējs Sočos

Latvijas Olimpiskā komiteja olimpiešu saliedēšanas sarīkojumā paziņoja, ka 2014. gada Soču

Ziemas olimpisko spēļu atklāšanas ceremonijā Latvijas vienības komandas karognesējs būs hokejists Sandis Ozoliņš. Līdz ar to Ozoliņš kļuvis par ceturto hokejistu neatkarīgās Latvijas vēsturē, kas nesīs valsts karogu olimpiskajās spēlēs. Pirmais hokejists, kuram tika uzticēts tāds gods, bija Leonīds Vedējs 1936. gadā Garmišpartenkirchenā. 2002. gadā Soltleiksitijā karogu nesa Harijs Vītolis un 2006. gadā Turīnā – Arturs Irbe. Latvijas karogu olimpiādās nesuši arī citu sporta veidu pārstāvi – bobslejisti Jānis Ķipurs (1992., Albērvilā), Zintis Ekmanis (1994., Lillehammerā) un Sandis Prūsis (1998., Nagano), skeletonists Martins Dukurs (2010., Vankuverā).

41 gadu vecais Ozoliņš ir pazīstamākais Latvijas sportists Latvijas delegācijā. No 1992. līdz 2008. gadam viņš spēlēja Nacionālajā hokeja līgā (NHL), kā arī izcīnījis Stenlija kausu un piedalījies septiņās NHL Zvaigžņu spēlēs. Šogad viņš spēlē Kontinentālās hokeja līgas (KHL) vienībā Rīgas *Dinamo*. Ozoliņš Sočos būs vecākais Latvijas sportists, un šis viņam būs trešās olimpiskās spē-

les Latvijas hokeja izlases sastāvā.

“Spēlēšana valstsvienībā katram Latvijas hokejistam nozīmē ļoti daudz, tāpēc esmu priecīgs, ka man būs iespēja piedalīties Soču Olimpiskajās spēlēs, un esmu ļoti gandarīts, ka man ir uzticēts pienākums ienest Latvijas karogu Olimpiādas atklāšanas ceremonijā. Olimpiskās spēles ir lielākais hokeja notikums, jo norisinās reizi četros gados, tāpēc tas ir liels gods,” sacīja Sandis Ozoliņš.

Kaut arī mums nav augstu kalnu...

Latvijā nav augstu kalnu, un tie paši, kurus dēvējam par kalniem,

patiesībā ir tikai palieli pauguri. Taču mums ir pārsteidzoši daudz kalnu slēpošanas cienītāju un šis sporta veids ir ļoti iecienīts. Ne tikai iecienīts, bet ļoti apgūts, jo „Lidzenajā Latvijā” izauguši ļoti labi meistari. Debija olimpiskajās spēlēs notika 1936. gadā Garmišpartenkirchenā, taču visi Latvijas pārstāvi tika diskvalificēti. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas starptautiskajā arēnā mūsu kalnu slēpotāju rezultāti parādījās sacensību protokolos. Labākais sasniegums ir Ivara Ciaguna 26. vieta slalomā Turīnas Olimpiskajās spēlēs 2006. gadā.

Uz Soču Olimpiskajām spēlēm tiek deleģēti pieci Latvijas kalnu slēpotāji: Kristaps Zvejnieks (sacentisies slalomā un milzu slalomā), Roberts Rode (nobrauciens, milzu slaloms, slaloms), Mārtiņš Onskulis (slaloms, milzu slaloms), Lelde Gasūna (slaloms, milzu sla-

loms), Agnese Ābolta (supergigants, slaloms, milzu slaloms).

Viens no labākajiem mūsu kalnu slēpotājiem ir **Kristaps Zvejnieks**. Viņam ir interesanta sportiskā biogrāfija. Audzis ģimenē, kur sports ir lielā cieņā, un uz slēpēm nolikts jau trīs gadu vecumā. Savulaik viņa māte Jana Zvejniece bija Latvijas absolūtā čempione visās kalnu slēpošanas disciplīnās. Dēlu viņa ņēma līdzi uz treniņiem, lai skatās, kā tas notiek. Un tā izauga olimpietis.

Kristaps olimpiskajās spēlēs debitēja Vankuverā 2010. gadā, kad izcīnīja 37. vietu slalomā. No ievērojamākiem sasniegumiem minami 8. vieta Ziemas universiādā slalomā (2013.), tikpat augsta vieta pasaules meistarsacīkstēs junioriem, 17. vieta Eiropas kausa izcīņas posmā.

Kā būs Sočos? Kristaps Zvejnieks lolo augstus mērķus. Viņš saka: „Labāk sapņoju kļūt par olimpisko čempionu un, pat ja nenasniegšu mērķi, vēlāk vismaz varēšu atzīt, ka esmu izdarījis visu iespējamo, nekā sapņot par iekļūšanu labāko piecdesmitniekā un vēlāk sevi par to slavēt. Mans īstais laiks būs nākamajās, varbūt pat aiznākamajās olimpiskajās spēlēs. Šogad mans mērķis ir uzlabot savu Vankuveras rezultātu gan slalomā, gan milzu slalomā.”

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskās draudzes dievkalpojums svētdien, **9. februārī**, plkst. 13.30 Metodistu baznīcā Akas ielā 13, kurā ordinēs diakoni Ievs Puriņu. Pēc dievkalpojuma Vecās Sv. Ģertūdes baznīcas pagrabstāvā kafijas galds. Lūgums līdzpaņemtus groziņus atstāt Ģertūdes baznīcā pirms došanās uz Metodistu baznīcu. Svētdienas skola notiks Metodistu baznīcā. Nākamais dievkalpojums **9. martā** plkst. 16.

ANGLIJA

Notinghamas DVF nodaļas biedru pilnsapulce notiks sestdien, **22. februārī**, plkst. 15 nodaļas namā, 1a Standhill Rd., Carlton, Nottingham, NG4 1JL. Tālrunis: 0115 987 8599. Ja noteiktā laikā nebūs ieradies statūtos paredzētais minimālais nodaļas biedru skaits, sapulce sāksies plkst. 15.30 un būs pilntiesīga pie jebkuļa biedru skaita.

Londonas kopas vanadzies organizē tradicionālo pankūku cepšanu, kas notiks **11. februārī** plkst. 12.30 DVF nama ēdamzālē - 72 Queensborough Terrace, London, W2 3SH. Visi pankūku ēdēji tiek sirsnīgi gaidīti! Ieeja par ziedojumiem.

DVF Lesteras nodaļas biedru pilnsapulce **16. februārī** Igaunņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS plkst. 14.

Londonas latviešu koris aicina dziesmu draugus uz koncertu sestdien, **8. februārī**, plkst. 20 slavenā St. Clement Danes baznīcā (Strand, London WC2R 1DH). Kopā ar kori “Adam Street Singers” Londonas koris dziedās latviešu tau-

tasdziesmu apdares un dziesmas no Dziesmu svētku repertuāra. Biļetes var iegādāties, zvanot 020 7766 1100 vai www.smitf.org/music/bcf.

Draudzīgais Aicinājums

DVF Lesteras nodaļa aicina **8. februārī** plkst. 15 Igaunņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, Ineses Auzuņas-Smith referāts “Latvieši Lielbritānijā”. Turpinājumā saviesīgs vakars ar latviešiem no Peterborough. Tējas, kafijas galds.

DIEVKALPOJUMI

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

„**Straumēnos**”, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, Leicestershire, LE17 6DF, svētdien, **16. februārī**, plkst. 10 dievkalpojums.

„**Mūsmājās**”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3ZF, ceturtdien, **23. februārī**, plkst. 15 dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Piterborovā, St. Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN, sestdien, **8. februārī**, plkst. 16 dievkalpojums.

APVIENOTĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZE, māc. E. Zikmane

Londonā, Zviedru baznīcā, W1H 4AG, svētdien, **9. februārī**, plkst. 14 Epifanijas laika dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, **23. februārī**, plkst. 14 Epifanijas laika dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **16. feb-**

ruārī, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **23. februārī**, plkst. 20, dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **16. februārī**, plkst. 10.30 dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

Saskaņā ar LCM valdes lēmumu sasaucu **LCM biedru pilnsapulci** LCM telpās **1. martā** plkst. 11 ar šādu darba kārtību:

1. Sapulces vadības vēlēšana
 2. Darba kārtības pieņemšana
 3. Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana
 4. LCM priekšsēža ziņojums
 5. LCM priekšsēža vietnieka ziņojums
 6. LCM lietvedes ziņojums
 7. LCM kasieņa ziņojums
 8. LCM valdes locekļu ziņojumi
 9. Revīzijas komisijas ziņojums
 10. Budžeta pieņemšana 2014. gadam
 11. Dažādi jautājumi
- Lūdzu biedres un biedrus ierasies kuplā skaitā!

Arnīs Drille, priekšsēdis

Pēc sapulces iespēja noskatīties Jāņa Norda 2013. gada filmu „Mammu, es Tevi milu” (83 min.), ko LCM sagādāja Nacionālais filmu centrs.

Štutgartes latvieši ielūdz jūs uz pārsteigumu vakaru kopā ar **DZINTRU GEKU, PĒTERI VASKU** un **ALBERTU LEGZDINU**. Pirmdien, **17. februārī**, plkst. 19 Sūdķirche, Spitalsteige 3, Esslingen. Būs runas, būs isfilmas, būs dziesmas, būs mazas uzkodas... Lūgsim mazu ārtavu.

DIEVKALPOJUMI

Hamburgā, Sv. Pēterā baznīcā (Hauptkirche St. Petri, Bei der Petrikirche 2, Hamburg 20095) Mārtiņa kapellā, latviešu draudzes dievkalpojums notiks **9. februārī** plkst. 14. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Santa Bultova. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis baznīcas sānu joma kafejnīcā.

Berlīnē, Paula Gerharda baznīcā (Wisbyer Str. 7, Berlin-Prenslauer Berg, 10439) latviešu draudzes dievkalpojums **16. februārī** plkst. 14. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Rudite Līvmane, svētdienas skolas nodarbību bērniem vadīs Anna Krauja-Chen. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis ar līdz atnestiem cienastiem baznīcas sānu jomā.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **9. februārī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44), **16. februārī** plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **23. februārī** plkst. 11 dievkalpo-

jums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Etlīngēnā, Liebfrauenkirche, Lindenstr., svētdien, **16. februārī**, plkst. 14 dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdā.

Ludvigshāfenā, Sv. Ludvika baznīcā, St. Ludwig, Bismarck un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **23. februārī**, plkst. 15 dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās aizāds groziņu veidā.

Minsteris latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojums **16. februārī** plkst. 10.30, LCM telpās, kalpos prāvests K. Bērziņš. Lūdzu, neaizmirstiet groziņus kafijas galdam!

ZVIEDRIJA

Stokholmas latviešu draudzes dievkalpojums svētdien, **16. februārī**, plkst. 14 Somu baznīcā (46. un 55. autobuss, Pils piestātne). Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde; Gundega Dūda - ērģeles, Inta Heimdal - flauta. Pēc dievkalpojuma kafijas galds. Sekos draudzes gada sapulce draudzes namā. Visi aicināti, laipni lūdzam jūs piedalīšanos.

BELGIJA

Belģijas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojums **23. februārī** plkst. 15 Zviedru draudzes baznīcā (Eglise Suédoise, Ave des Gaulois 35, BE-1040 Bruxelles, pie Merode metro stacijas (netālu no Cinquantenaire parka). Kalpos prāvests Klāvs Bērziņš. Dziedās Briseles latviešu vokālais ansamblis Vitas Timermanes-Mooras vadībā. Pēc dievkalpojuma - kafijas galds.